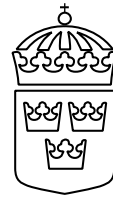

Regeringens proposition

2014/15:69

Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt identitetskort

Prop.
2014/15:69

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 5 mars 2015

Stefan Löfven

Anders Ygeman
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ändringar som ger svenska medborgare möjlighet att resa till EU-medlemsstater utanför Schengenområdet utan pass, om de i stället medför ett nationellt identitetskort. Den som medför nationellt identitetskort ska vara skyldig att överlämna detta till behörig passkontrollant för kontroll av de biometriska uppgifter som finns lagrade i kortet och låta sig fotograferas i jämförelsesyfte.

Ändringarna syftar till att bättre anpassa lagen till EU:s direktiv om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, det s.k. rörlighetsdirektivet.

En mindre ändring görs också i syfte att anpassa lagen till EU:s förordning om en gemenskapskodex om gränspassage för personer, den s.k. gränskodexen.

Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).....	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Undantag från passkravet vid resor inom Schengenområdet	7
4.1	Schengensamarbetet	7
4.2	EU:s gränskodex	8
4.3	Anpassning av undantaget från passkravet vid resor inom Schengenområdet till EU:s gränskodex	9
5	Ökade möjligheter att resa med nationellt identitetskort.....	10
5.1	Rörlighetsdirektivet och dess genomförande i svensk rätt	10
5.2	Passlagens regler om ut- och inresa.....	11
5.3	Identitetskort i Sverige	11
5.4	Ändring av passlagens krav på att medföra pass	12
6	Kontroll av identitetskort	15
6.1	Kontroll av pass.....	15
6.2	Biometri i nationella identitetskort.....	16
6.3	En möjlighet att kontrollera identitetskort.....	16
7	Konsekvenser	19
8	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	20
9	Författningskommentar	20
Bilaga 1	Rörlighetsdirektivet	23
Bilaga 2	Gränskodexen	37
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	69
Bilaga 4	Lagförslaget i utkast till lagrådsremiss	71
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna	73
Bilaga 6	Lagrådsremissens lagförslag	75
Bilaga 7	Lagrådets yttrande	77
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2015	78
	Rättsdatablad.....	79

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2014/15:69

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).

2 Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 och 5 a §§ passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

En svensk medborgare får inte resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass.

Första stycket gäller inte

1. mönstrat sjöfolk på fartyg under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,

2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han eller hon har flygcertifikat eller därmed jämförlig handling,

3. den som är medborgare även i *annat land* än Sverige och som medför legitimationshandling, *vilken* gäller som pass, utfärdad av en myndighet i *det landet*,

4. den som reser till *Schweiz* eller till *någon av de stater som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985* eller som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna.

En svensk medborgare ska vid inresa från *annat land* medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte om *det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt eller vid inresa från*

1. *en stat som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985,*

3. den som är medborgare även i *en annan stat* än Sverige och som medför legitimationshandling *som* gäller som pass *och är* utfärdad av en myndighet i *den staten*,

4. den som reser till *någon av de stater mot vilka gränskontroll inte genomförs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), eller*

5. *den som reser till en annan stat inom Europeiska unionen än en sådan stat som avses i 4 och som medför ett giltigt identitetskort utfärdat av en passmyndighet.*

En svensk medborgare ska vid inresa från *en annan stat* medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte

1. *om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt, exempelvis genom uppvisande av ett giltigt identitetskort utfärdat av*

¹ Senaste lydelse 2010:513.

2. en stat som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna, eller

3. Schweiz

en passmyndighet, eller

2. vid inresa från en stat mot vilken gränskontroll inte genomförs enligt kodexen om Schengen-gränserna.

5 a §²

Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket,

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

Den som enligt 5 § i stället medför ett identitetskort utfärdat av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att denna motsvarar den ansiktsbild som finns sparad i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

När en kontroll enligt andra stycket 2 eller tredje stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

² Senaste lydelse 2014:584.

3 Ärendet och dess beredning

Europaparlamentet och rådet antog den 29 april 2004 direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (fortsättningsvis kallat *rörlighetsdirektivet*). Direktivet bifogas som *bilaga 1*.

Regeringen lade i februari 2006 fram förslag till lagändringar i syfte att genomföra rörlighetsdirektivet i svensk rätt. Ändringarna trädde i kraft den 30 april 2006. I samband med lagstiftningsärendet konstaterade regeringen att de då nyttillkomna svenska reglerna om nationella identitetskort gav anledning att också se över reglerna om svenska medborgares skyldighet att inneha pass vid utresa och att man avsåg att återkomma till denna fråga i ett annat sammanhang (prop. 2005/06:77 s. 59).

Inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) utarbetades därefter promemorian Ändring i 5 § passlagen (1978:302) (dnr Ju2007/5409/L4). Lagförslaget i promemorian finns i *bilaga 3*. Promemorian remissbehandlades under 2007 men ledde då inte till lagstiftning. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2007/5409/L4).

Det svenska genomförandet av rörlighetsdirektivet och passlagens förenlighet med direktivet har ifrågasatts av Europeiska kommissionen (kommissionens informella ärenden 2006/4403 och 5149/13/JUST, Justitiedepartementets ärenden Ju2006/5620/L4 och Ju2013/4577/L4). Mot bakgrund av bl.a. kommissionens synpunkter bedömdes att det fanns anledning att gå vidare med den lagändring som föreslogs i den remitterade promemorian Ändring i 5 § passlagen (1978:302).

Inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) utarbetades därför ett utkast till lagrådsremiss med förslag även till en följdändring i passlagen med anledning av det tidigare remitterade förslaget samt ytterligare en ändring i passlagen i syfte att bättre anpassa lagen till Europaparlamentets och rådets förordning av den 15 mars 2006 (EG) nr 562/2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna). I författningstexten förkortas EU-förordningen *kodexen om Schengengränserna*, men i propositionen i övrigt kallas den fortsättningsvis *gränskodexen*. Gränskodexen bifogas som *bilaga 2*. Lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss, som remitterades i särskild ordning, finns i *bilaga 4*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 5*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2014/4374/L4).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 22 januari 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 6*. Lagrådet lämnade förslagen utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 7*. I förhållande till lagrådsremissen har vissa redaktionella och språkliga ändringar gjorts i lagtexten.

4 Undantag från passkravet vid resor inom Schengenområdet

4.1 Schengensamarbetet

Ett avtal om att successivt avveckla personkontrollerna vid de gemensamma gränserna och utveckla det polisiära och rättsliga samarbetet ingicks 1985 av Frankrike, Tyskland och Beneluxstaterna. Avtalet, som är ett separat mellanstatligt avtal utanför EU, ingicks i gränsorten Schengen i Luxemburg och benämns därför Schengenavtalet.

Schengenkonventionen, som är en tillämpningskonvention till Schengenavtalet, undertecknades därefter 1990. Konventionen innehåller de viktigaste reglerna för Schengensamarbetet och trädde i kraft i mars 1995 för sju av EU:s medlemsstater. Dessa var, förutom de som ursprungligen ingått Schengenavtalet, Spanien och Portugal. Därmed upphörde gränskontrollerna mellan dessa stater. I december 1996 anslöt sig Sverige, Finland och Danmark. Sverige deltar sedan den 25 mars 2001 fullt ut i samarbetet och upprätthåller alltså sedan dess ingen gränskontroll gentemot övriga Schengenstater.

Efter hand har EU:s regelverk bitvis ersatt Schengenregelverkets bestämmelser, och i samband med Amsterdamfördragets ikraftträdande den 1 maj 1999 införlivades Schengenregelverket med EU-rätten. Detta innebär att Schengensamarbetet sedan dess äger rum inom EU:s institutionella och rättsliga ramar och utvecklas genom beslut som fattas i rådet.

Att Schengenregelverket numera utgör en del av EU-regelverket innebär att alla stater som ansluter sig till EU samtidigt ansluter sig till Schengensamarbetet. Schengenregelverket är dock uppdelat i två kategorier. Kategori I innehåller bestämmelser som nya EU-medlemsstater måste tillämpa direkt vid EU-anslutningen. Kategori II omfattar bestämmelser som nya EU-medlemsstater får börja tillämpa först vid en senare tidpunkt som EU:s råd beslutar om i särskild ordning. Bestämmelserna i kategori I gäller t.ex. frågor om rättslig hjälp, narkotika och dataskydd, medan bestämmelserna i kategori II rör bl.a. viseringar, villkor för inresa och Schengens informationssystem, dvs. områden som är direkt kopplade till avskaffandet av personkontrollen vid de inre gränserna. Nya EU-medlemsstaters förmåga att uppfylla alla rättsliga, tekniska och praktiska krav vad gäller bestämmelserna i kategori II utvärderas i en särskild process, innan rådet kan besluta om att avskaffa kontrollen vid de inre gränserna mot dessa stater.

Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien har hittills tillämpat endast bestämmelserna i kategori I. De förbereder en tillämpning av kategori II-bestämmelserna. Utvärderingarna har dock inte slutförts och kontrollen vid de inre gränserna har därför ännu inte avskaffats.

Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland (fortsättningsvis kallat *Förenade kungariket*) har getts möjlighet att inte fullt ut delta i den del av EU-regelverket som reglerar bestämmelserna inom området frihet, säkerhet och rättvisa, inklusive Schengensamarbetet (se protokoll nr 19 om Schengenregelverket införlivat inom Europeiska unionens ramar fogat till Europeiska unionens fördrag). Förenade

kungariket har valt att tillämpa de delar av Schengenregelverket som berör det polisiära och rättsliga samarbetet. Även Irland har begärt att få delta i dessa delar av samarbetet, men har valt att inte tillämpa bestämmelserna. Att Irland och Förenade kungariket inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut och därmed inte utgör en integrerad del av Schengenområdet innebär att de har rätt att kontrollera inresande personer. Båda dessa stater har således rätt att utföra gränskontroll med personkontroll trots att fri rörlighet för personer ska råda inom EU.

För närvarande deltar följaktligen 22 av EU:s 28 medlemsstater fullt ut i Schengensamarbetet och utgör en del av det s.k. Schengenområdet. Härutöver har Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein anslutit sig till samarbetet och deltar också fullt ut i detta.

4.2 EU:s gränskodex

Schengenregelverket har sedermera delvis ersatts av gränskodexen, som antogs av Europaparlamentet och rådet 2006. Förordningen trädde i kraft den 13 oktober 2006. Gränskodexen är en EU-förordning och som sådan bindande och direkt tillämplig i varje EU-medlemsstat. Kodexen är en utveckling av Schengensamarbetet enligt Schengenavtalet och Schengenkonventionen och dess bestämmelser bygger i huvudsak på bestämmelserna i Schengenkonventionen och den gemensamma handbok för personers passage av de yttre gränserna som tagits fram inom Schengensamarbetet (EGT C 313, 16.12.2002, s. 97).

Genom gränskodexen har införts ett gemensamt regelverk för passage av yttre gränser. Genom gränskodexen ska också säkerställas att det inte förekommer någon gränskontroll av personer när de passerar inre gränser i enlighet med artikel 26 i fördraget om Europeiska unionens funktions sätt (EUF-fördraget). Införandet av gränskodexen innebär dock ingen ändring i fråga om omfattningen av det område där gränskontroll vid de inre gränserna har avskaffats, dvs. Schengenområdet. Gränskodexen är således inte bindande för eller fullt ut tillämplig i Förenade kungariket och Irland (se skäl 27–28 i ingressen till gränskodexen). Dess regler om gränskontroll tillämpas ännu inte heller fullt ut i förhållande till Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien, men däremot i förhållande till Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein, som ju utgör en integrerad del av Schengenområdet (se bl.a. skäl 23–26 i ingressen till gränskodexen).

4.3 Anpassning av undantaget från passkravet vid resor inom Schengenområdet till EU:s gränskodex

Regeringens förslag: Utformningen av passlagens undantag från kravet på att medföra pass vid resor inom Schengenområdet ändras. Undantag ska gälla för den som reser till eller från någon av de stater mot vilka ingen gränskontroll genomförs med hänvisning till gränskodexen.

Promemorians förslag: Promemorian behandlar inte denna ändring i passlagen.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Den uttryckliga hänvisningen till Schengenområdet tas bort ur lagtexten i regeringens förslag.

Remissinstanserna: Den övervägande majoriteten remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändningar. *Åklagarmyndigheten* anför att det i paragrafen mer tydligt bör definieras vad som avses med Schengenområdet.

Skälen för regeringens förslag: I 5 § första stycket passlagen föreskrivs att en svensk medborgare inte får resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass. I andra stycket görs vissa undantag från denna skyldighet. Bl.a. anges i punkten 4 att första stycket inte gäller den som reser till Schweiz eller någon av de stater som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 eller som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna.

Den nämnda undantagsbestämmelsen, som infördes i 5 § passlagen år 2001, var en följd av Sveriges anslutning till Schengensamarbetet. Syftet med bestämmelsen var att avskaffa passkravet vid resa till stater i förhållande till vilka gränskontrollerna avskaffats med anledning av Schengensamarbetet (prop. 1999/2000:64 s. 54–55). Bestämmelsen har också kommit att tillämpas på så sätt att undantag från passkravet görs vid resor inom det s.k. Schengenområdet, alltså till de av EU:s medlemsstater som fullt ut deltar i Schengensamarbetet (dvs. tillämpar bestämmelserna i kategori II av Schengenregelverket) samt till Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein.

Ikraftträdandet av gränskodexen innebär att Schengenkonventionens bestämmelser om gränspassage upphört att gälla och att frågan om gränskontroll inom Schengenområdet numera regleras av bestämmelserna i gränskodexen. Den nu gällande utformningen av undantaget från kravet på att medföra pass i 5 § andra stycket 4 är mot denna bakgrund missvisande och bör ändras.

I likhet med vad som gäller i dag bör undantag från kravet på att medföra pass göras för resor till de stater mot vilka gränskontrollen har avskaffats. Gränskodexens bestämmelser innebär att Schengenområdet inre gränser får passeras överallt utan att någon in- och utresekontroll genomförs (jfr artiklarna 1 och 20). Om det föreligger ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten eller ihållande och

allvarliga brister avseende kontrollen av de yttre gränserna får ett land dock i undantagsfall enligt artiklarna 23 och 26 i gränskodexen återinföra gränskontroll vid sina inre gränser. I de fall då gränskontrollen vid inre gräns återinförs bör kravet på att medföra pass som huvudregel upprätthållas.

Sammanfattningsvis bör undantaget från kravet på att medföra pass utformas att gälla för svensk medborgare som reser till någon av de stater mot vilka ingen gränskontroll genomförs med hänvisning till gränskodexens bestämmelser. Ändringen innebär i praktiken ingen skillnad mot vad som gäller i dag.

I det remitterade förslaget hade bestämmelsen utformats så att undantag ska gälla för den som reser till eller från någon av de stater inom Schengenområdet mot vilka ingen gränskontroll genomförs med hänvisning till gränskodexen. *Åklagarmyndigheten* har anfört att det i paragrafen mer tydligt bör definieras vad som i lagrummet avses med Schengenområdet. Regeringen konstaterar att hänvisningen till Schengenområdet som den uttrycktes i det remitterade förslaget är missvisande eftersom Schengenområdet syftar just på det område inom EU där gränskontrollen har avskaffats. På grund av det och då begreppet heller inte tillför något i sak till det föreslagna undantaget bör det tas bort ur lagtexten.

5 Ökade möjligheter att resa med nationellt identitetskort

5.1 Rörlighetsdirektivet och dess genomförande i svensk rätt

I rörlighetsdirektivet regleras unionsmedborgares rätt att resa in, vistas och stanna kvar i en annan medlemsstat. Direktivet är tillämpligt på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den där de själva är medborgare och på de familjemedlemmar som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.

Alla unionsmedborgare med giltigt identitetskort eller pass och deras familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat men som har giltigt pass, ska enligt direktivet ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat. Detta ska dock inte, sägs det, påverka tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna. Nämnda personer får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller någon annan motsvarande formalitet (jfr artikel 4.1 och 4.2).

Medlemsstaterna ska i enlighet med sina lagar för sina egna medborgares räkning utfärda och förnya ett identitetskort eller pass som anger deras medborgarskap (jfr artikel 4.3). Passet ska vara giltigt åtminstone i alla medlemsstater och i stater som innehavaren måste fara igenom när denne reser mellan medlemsstaterna. Om det i en medlemsstats lag

saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, ska passet gälla i minst fem år från utfärdandet eller förnyelsen (jfr artikel 4.4).

Rörlighetsdirektivet genomfördes i svensk rätt i huvudsak genom ändringar i utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97) som trädde i kraft den 30 april 2006. Redan i detta lagstiftningsärende konstaterades att de då nytillkomna svenska reglerna om nationella identitetskort (se avsnitt 5.3 nedan) gav anledning att också se över reglerna om svenska medborgares skyldighet att inneha pass vid utresa. Regeringen uttalade att den avsåg att bereda frågan vidare och återkomma i ett annat sammanhang (prop. 2005/06:77 s. 59).

5.2 Passlagens regler om ut- och inresa

Så som anges ovan (se avsnitt 4.3) görs i 5 § andra stycket punkten 4 passlagen undantag från skyldigheten för svenska medborgare att medföra giltigt pass vid resa ut ur riket. Undantaget infördes som en följd av Sveriges anslutning till Schengensamarbetet och i syfte att avskaffa passkravet vid resa till stater i förhållande till vilka gränskontroll avskaffats.

Kontrollen vid de inre gränserna har ännu inte avskaffats i förhållande till medlemsstaterna Bulgarien, Cypern, Kroatien och Rumänien. Dessa stater kan därmed inte anses ha anslutit sig till Schengensamarbetet på ett sådant sätt att undantaget i 5 § andra stycket 4 passlagen är tillämpligt för den som reser till någon av dessa stater. Undantagsbestämmelsen gäller inte heller i förhållande till Irland och Förenade kungariket, som inte tillämpar Schengenregelverket fullt ut och därmed inte utgör en integrerad del av Schengenområdet (se avsnitt 4.1).

I 5 § tredje stycket passlagen anges att en svensk medborgare även vid inresa från annat land ska medföra giltigt pass om inte det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt.

Även vid inresa görs undantag från skyldigheten att medföra pass vid resa från stater i förhållande till vilka gränskontrollen avskaffats. Detta undantag gäller, motsvarande undantaget vid utresa, enbart för svenska medborgare som reser in till Sverige från stater som fullt ut deltar i Schengensamarbetet. Undantaget gäller således inte vid resor från Bulgarien, Cypern, Kroatien, Rumänien, Irland och Förenade kungariket.

5.3 Identitetskort i Sverige

Enligt förordningen (2005:661) om nationellt identitetskort som trädde i kraft i Sverige den 1 oktober 2005 blev det möjligt för svenska medborgare att hos en passmyndighet ansöka om och få utfärdat ett nationellt identitetskort. Ett nationellt identitetskort innehåller uppgift om medborgarskap och biometrisk information i form av en ansiktsbild, men till skillnad från pass innehåller kortet inte fingeravtryck. Identitetskorten infördes delvis i syfte att underlätta resandet inom det gränslösa Schengenområdet. Avsikten vid införandet var dock inte att identitets-

korten skulle användas som en resehandling, utan endast för att vid behov kunna styrka sitt svenska medborgarskap.

Utöver de nationella identitetskorten utfärdas i Sverige i dag vissa andra typer av identitetskort, bl.a. körkortet som utfärdas av Transportstyrelsen och s.k. SIS-märkta identitetskort som utfärdas framför allt av banker till kunder i banken. Skatteverket utfärdar sedan den 1 juni 2009 identitetskort för personer som är folkbokförda i Sverige i enlighet med förordningen (2009:284) om identitetskort för folkbokförda i Sverige. En avgörande skillnad mellan å ena sidan sådana identitetskort som utfärdas av Skatteverket, SIS-märkta identitetskort samt körkort och å andra sidan de nationella identitetskort som utfärdas av passmyndigheterna är att de sistnämnda innehåller uppgift om medborgarskap.

5.4 Ändring av passlagens krav på att medföra pass

Regeringens förslag: I passlagen införs ytterligare ett undantag från kravet på att medföra giltigt pass för svenska medborgare som reser ut från Sverige. Det nya undantaget ska gälla för den som reser till en stat inom EU som inte fullt ut deltar i Schengensamarbetet och som medför giltigt identitetskort utfärdat av en passmyndighet.

Vidare tydliggörs det faktum att det svenska medborgarskapet vid inresa kan styrkas genom att man visar upp ett giltigt identitetskort utfärdat av en passmyndighet.

Promemorians förslag överensstämmer när det gäller undantaget från passkravet vid utresa från Sverige med regeringens. I promemorian föreslås inte någon ändring av sättet att styrka svenskt medborgarskap vid inresa.

Remissinstanserna: Den övervägande majoriteten remissinstanser tillstyrker eller har inte något att invända mot promemorians förslag. *Kriminalvården* anser dock att det är otillfredsställande att den föreslagna förändringen medför utökade möjligheter för vissa brottsmisstänkta och fängelsedömda att lämna landet. *TULL-KUST* har liknande invändningar.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Den övervägande majoriteten remissinstanser tillstyrker eller har inte något att invända mot förslaget i utkastet till lagrådsremiss. *Kommerskollegium* välkomnar en ändring av passlagen eftersom denna skulle gynna rätten till fri rörlighet för personer inom EU. Även *Kriminalvården* anför att den inte har något att invända mot förslaget. Även om myndigheten bedömer att den föreslagna ändringen medför utökade möjligheter för vissa brottsmisstänkta och fängelsedömda att lämna landet för att undgå lagföring eller verkställighet, noterar den att alltfler stater efterhand har anslutit sig till Schengensamarbetet och att det dessutom finns möjlighet att återföra en person för lagföring eller verkställighet av straff genom utfärdande av en europeisk arresteringsorder. De nämnda farhågorna gör sig därför gällande i allt mindre grad. Myndigheten erinrar dock om den tidigare lämnade synpunkten att förordningen om nationella identitetskort bör harmoniseras med passlagen i fråga om hinder, återkallelse och tillstånd.

Åklagarmyndigheten instämmer i Kriminalvårdens synpunkt om harmonisering av regelverken. Även *Socialstyrelsen* och *Rikspolisstyrelsen* har liknande invändningar.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 4 § passlagen har svenska medborgare rätt att på ansökan erhålla pass. Ett svenskt pass är en resehandling som innehåller biometrisk information i form av innehavarens ansiktsbild och fingeravtryck. I passlagen finns bestämmelser om passhinder och återkallelse av pass för den som avtjänar fängelsestraff, genomgår sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning. Reglerna, i dess nuvarande utformning, infördes 2005 för att minska risken för att de aktuella personerna lämnar Schengenområdet och därigenom undgår eller försvårar verkställighet. Återkallade pass registreras i Schengens informationssystem (SIS).

Passlagen ställer, som ovan har redovisats, krav på innehav av pass vid utresa till vissa stater. Enligt rörlighetsdirektivet ska alla unionsmedborgare med giltigt pass *eller identitetskort* ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat inom EU. Med identitetskort torde här avses ett identitetskort som utfärdas enbart för landets egna medborgare av behöriga myndigheter och utvisar medborgarskap, så som det svenska nationella identitetskortet. Det kan mot denna bakgrund möjligen hävdas att den nuvarande svenska regleringen står i strid med rörlighetsdirektivet. *Kommerskollegium* har i sitt remissvar anfört att passkravet vid resor till de EU-stater som inte fullt ut deltar i Schengensamarbetet kan anses tveksamt ur EU-rättslig synpunkt med hänsyn till ordalydelsen i rörlighetsdirektivet och i ljuset av EU:s övergripande regler om rätt till fri rörlighet för personer. *Kommerskollegium* pekar också på att det råder osäkerhet kring vad som gäller för svenska medborgare som vill resa inom EU och att bestämmelsen orsakar praktiska problem. Även om det inte är en självklar tolkning att den svenska regleringen står i strid med direktivet (se t.ex. Justitiekanslerns beslut 2011-07-21, dnr 4398-10-40) talar den osäkerhet som råder för att passlagen bör ändras.

Kommissionen har också under 2013 begärt klargöranden från Sverige angående passlagens förenlighet med rörlighetsdirektivet. Av kommissionens skrivelse i ärendet (kommissionens informella ärende 5149/13/JUST, Justitiedepartementets ärende Ju2013/4577/L4, jfr avsnitt 3) framgår att den mottagit ett flertal klagomål från svenska medborgare som nekats att resa ut från Sverige till en EU-medlemsstat som inte fullt ut deltar i Schengensamarbetet utan pass, men med nationellt identitetskort.

Det anförda talar sammanfattningsvis för att passlagen bör ändras så att svenska medborgare ges möjlighet att resa med nationellt identitetskort till samtliga EU:s medlemsstater. En sådan ändring skulle underlätta resandet för svenska medborgare inom hela EU.

Bestämmelserna om pass respektive nationella identitetskort skiljer sig åt när det gäller hinder och återkallelse av handlingarna. T.ex. gäller för den som avtjänar fängelsestraff, genomgår sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård hinder mot att få ett pass och passet kan också återkallas. Motsvarande bestämmelser saknas för nationella identitetskort. För barn under 18 år gäller ett krav på att uppvisa ett medgivande från vårdnadshavare för att få både ett pass och ett nationellt identitetskort.

Ett pass ska dock återkallas om barnets vårdnadshavare eller, om barnet vistas här i landet och står under vårdnad av båda föräldrarna, en av dem begär det och det inte finns synnerliga skäl mot en återkallelse. Motsvarande bestämmelser om återkallelse finns inte för nationella identitetskort. Mot denna bakgrund kan det göras gällande att den föreslagna ändringen medför utökade möjligheter för vissa brottsmisstänkta och fängelsedömda att lämna landet för att undgå lagföring eller verkställighet, för personer som vårdas i rättspsykiatrisk vård att lämna landet för att undgå verkställighet av vården och för en vårdnadshavare att lämna landet med gemensamma barn mot den andre vårdnadshavarens vilja.

Kriminalvården, som menar att de nu nämnda farhågorna gör sig gällande i allt mindre grad allt eftersom fler länder ansluter sig till Schengensamarbetet och det också finns goda möjligheter att återföra en person för lagföring eller verkställighet av straff genom utfärdande av en europeisk arresteringsorder, har trots detta pekat på möjligheten att harmonisera bestämmelserna i passlagen och förordningen om nationellt identitetskort vad gäller frågor om hinder, återkallelse och tillstånd. *Åklagarmyndigheten*, *Socialstyrelsen* och *Rikspolisstyrelsen* har framfört liknande synpunkter.

Redan i dag är det möjligt för den som har passhinder eller har fått sitt pass återkallat att med ett giltigt nationellt identitetskort resa från Sverige via en annan Schengenstat till stater inom EU som inte fullt ut deltar i Schengensamarbetet. Rörlighetsdirektivets genomförande medför nämligen att andra Schengenstater inte kräver uppvisande av pass vid resa till icke-Schengenstater inom EU. *Kommerskollegium* anför i sitt remissvar att en svensk begränsning av rätten att resa inom EU med identitetskort blir i stort sett verkningslös då detta är tillåtet i övriga Schengenstater och att det därmed är tveksamt om begränsningen uppnår det mål den är avsedd att uppnå. Inom hela EU finns det dessutom goda förutsättningar för att återföra och lagföra en person som avviker från verkställighet av ett frihetsberövande genom utfärdande av en europeisk arresteringsorder. När det gäller barn under 18 år finns det inom EU regler som möjliggör ett återlämnande av ett barn som olovligen förts bort eller kvarhållits i en annan medlemsstat (se t.ex. Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldrans ansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000, den s.k. *Bryssel II-förordningen*). Vidare är det så att det alltid krävs uppvisande av pass vid resa från en EU-medlemsstat till tredjeland, där risken för avvikande eller försvårande av verkställighet är betydligt större. Detta gäller oavsett om utresan sker från en Schengenstat eller en annan EU-medlemsstat.

Mot denna bakgrund bedöms att en möjlighet för svenska medborgare att resa inom hela EU med uppvisande av ett nationellt identitetskort inte skulle leda till några beaktansvärda negativa konsekvenser. Med hänsyn till de goda möjligheter som redogjorts för när det gäller att återföra personer som avviker från verkställighet av ett frihetsberövande samt bortförda barn inom hela EU bedöms det inte heller motiverat att i nuläget införa bestämmelser om hinder och återkallelse av nationella identitetskort. En sådan ordning skulle komplicera förfarandet vid utfärdandet av nationella identitetskort och försvåra möjligheten att

erhålla den enda identitetshandling utöver pass som kan användas för att styrka svenskt medborgarskap. Regeringen avser dock att följa utvecklingen i frågan.

Regeringens slutsats är att det bör införas ett nytt undantag från kravet på att medföra pass vid utresa från Sverige. Undantaget bör vara tillämpligt vid resa till de stater inom EU som inte deltar fullt ut i Schengensamarbetet. Som villkor för undantaget bör gälla att den enskilde medför ett giltigt nationellt identitetskort. Därmed får gränskontrollpersonalen möjlighet att kontrollera personens identitet och medborgarskap.

I konsekvens med förslaget att ett nationellt identitetskort ska kunna användas som resehandling i stället för pass vid utresa till någon av de stater inom EU som inte fullt ut deltar i Schengensamarbetet kan tyckas att motsvarande undantag bör införas vid inresa från samma stater. Något sådant uttryckligt undantag är emellertid inte behövligt. Detta eftersom svenska medborgare enligt grundlagen har en ovillkorlig rätt till inresa i Sverige, och skyldigheten att medföra pass därför inte gäller om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt. Ett sätt att styrka sitt svenska medborgarskap kan vara att uppvisa ett nationellt identitetskort. Redan i dag gäller således att en svensk medborgare vid inresa, oavsett från vilken annan stat, kan styrka sitt svenska medborgarskap genom uppvisande av ett nationellt identitetskort. Regeringen anser att det finns anledning att tydliggöra detta faktum i lagtexten. Detta innebär dock inte någon ändring i tillämpningen av lagrummet.

6 Kontroll av identitetskort

6.1 Kontroll av pass

I 5 a § passlagen föreskrivs att den som är skyldig att medföra pass vid utresa också är skyldig att på begäran överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket och låta denne befattningshavare ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns lagrade i passet. Bestämmelsen infördes genom en lagändring som trädde i kraft den 1 oktober 2005 (prop. 2004/05:119) i samband med att svenska pass försågs med biometriska uppgifter i syfte att höja säkerheten. Bestämmelsen ändrades till att även omfatta kontroll av fingeravtryck genom en lagändring som trädde i kraft den 28 juni 2009 (prop. 2008/09:132).

Den kontroll som sker kan vara en okulär jämförelse mellan passinnehavarens ansikte och passfotot, men kontroll kan också ske genom en datorstödd jämförelse av det biometriska underlag, såsom ansiktsbild och fingeravtryck, som finns lagrat i passet och vid kontrolltillfället taget digitalt foto eller lämnade fingeravtryck.

Av förarbetena framgår bl.a. att det ses som nödvändigt att en passkontrollant får passet överlämnat till sig för närmare granskning, inte

minst för att kunna upptäcka eventuella förfalskningar. Den skyldighet som tidigare förelåg att visa upp passet för att låta kontrollanten på avstånd titta på det återspeglade en delvis föråldrad syn på hur passkontroller genomförs och ansågs inte längre tillräcklig. Ett förtydligande framstod som än mer angeläget då biometriskt underlag för passinnehavaren infördes i passen, och därmed ett behov för passkontrollanten att förfoga över passet för att kunna läsa av den i passet lagrade informationen (prop. 2004/05:119 s. 26 ff.).

6.2 Biometri i nationella identitetskort

I likhet med pass är svenska nationella identitetskort försedda med biometriskt underlag i syfte att försvåra missbruk och förbättra säkerheten.

Den som ansöker om ett nationellt identitetskort är skyldig att i samband med ansökan låta passmyndigheten ta en bild i digitalt format av sökandens ansikte enligt 3 § andra stycket punkten 1 förordningen (2005:661) om nationellt identitetskort. Denna ansiktsbild får enligt 4 § samma förordning sparas i ett lagringsmedium i identitetskortet, vilket också görs i de identitetskort som i dag utfärdas av passmyndighet.

Eftersom avsikten vid införandet av de nationella identitetskorten inte var att de skulle användas som en resehandling, utan endast för att vid behov kunna styrka sitt svenska medborgarskap, finns i dag inga regler om kontroll av sådana identitetskort i samband med gränskontroll.

6.3 En möjlighet att kontrollera identitetskort

Regeringens förslag: I passlagen införs bestämmelser om att den som medför identitetskort utfärdad av en passmyndighet på begäran ska överlämna identitetskortet till behörig befattningshavare och låta denne ta en bild i digitalt format av identitetskortsinnehavarens ansikte för kontroll av att detta motsvarar den ansiktsbild som finns lagrad i identitetskortet. Ansiktsbilden och de biometriska data som tagits fram ska omedelbart förstöras när en sådan kontroll har genomförts.

Promemorians förslag: Promemorian behandlar inte frågan om införandet av bestämmelser om kontroll av medfört identitetskort.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Den övervägande majoriteten remissinstanser tillstyrker förslaget eller lämnar det utan invändningar. *Datainspektionen* konstaterar dock att lagstiftaren tydligt ska redovisa vilka avvägningar som gjorts vid proportionalitetsbedömningen i fråga om skyddet för enskilda personliga integritet gentemot det allmänna enligt 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen samt inför att det i utkastet till lagrådsremiss saknas en analys av hur principerna i EU:s direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter

(dataskyddsdirektivet) respektive personuppgiftslagen (1998:204) är Prop. 2014/15:69 beaktade.

Skälen för regeringens förslag: Enligt passlagen är, som framgår ovan, en enskild som medför pass vid ut- eller inresa till Sverige skyldig att på begäran överlämna passet till en passkontrollant samt att låta denna ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns lagrade i passet. I dag genomförs enbart en okulär jämförelse mellan passinnehavarens ansikte och passfotot vid kontrollen, och inte någon sådan datorstödd jämförelse av det biometriska underlag som finns lagrat i passet och vid kontrolltillfället taget digitalt foto eller lämnade fingeravtryck, som möjliggörs i lagen. Den utrustning som krävs för en sådan datorstödd jämförelse saknas i dagsläget vid svenska gränskontrollstationer, och generellt kan sägas att de tekniska möjligheter som finns för att kontrollera att en person som uppvisar ett pass är densamma som den person som passet är utfärdat till i dag inte används optimalt, vare sig i Sverige eller i EU:s övriga medlemsstater.

Inom Justitiedepartementet pågår för närvarande ett arbete med att se över bl.a. passlagens bestämmelser i syfte att överväga åtgärder för att motverka missbruk av svenska pass. En utredare har haft i uppdrag att analysera omfattningen av och orsakerna till missbruket, att göra en internationell jämförelse samt att utifrån den bild som framträder föreslå effektiva åtgärder för att komma tillrätta med problematiken. En fråga som enligt uppdraget särskilt bör undersökas är om missbruket av svenska pass effektivt skulle kunna motverkas genom att utökade biometrikontroller utförs i Sverige i samband med inresa från tredjeland, eller om sådana kontroller för att bli verkningsfulla förutsätter samarbete på EU-nivå. Uppdraget redovisades den 2 mars 2015.

Som framgår ovan (se avsnitt 5.4) föreslås som ett villkor för undantag från passkravet vid resor till vissa medlemsstater att den enskilde medför ett giltigt nationellt identitetskort så att gränskontrollpersonal ges möjlighet att kontrollera personens identitet och medborgarskap. På samma sätt som vid en kontroll av medfört pass bör en närmare granskning och kontroll av medfört identitetskort i sådana fall kunna utföras av gränskontrollanten för att säkerställa identitetskortets äkthet och innehavarens identitet. För att kontrollanten ska kunna göra en jämförelse mellan identitetskortsinnehavaren och uppgifterna i identitetskortet, särskilt det lagrade biometriska underlaget, är det nödvändigt att han eller hon ges tillgång till identitetskortet och möjlighet att förfoga över detta. Vidare krävs för en jämförelse mellan den i kortet lagrade ansiktsbilden och identitetskortsinnehavarens ansiktsgeometri att gränskontrollanten tillåts ta en bild i digitalt format av innehavarens ansikte.

Även om det i dag inte utförs någon datorstödd kontroll av biometriskt underlag i resehandlingar bör regelverket ge stöd för samma typer av kontroller när det gäller identitetskort som gäller för pass. För den som medför ett nationellt identitetskort i enlighet med den ovan föreslagna ändringen i passlagen bör det därför också införas en skyldighet att i samband med gränskontroll överlämna identitetskortet till behörig befattningshavare och låta denne ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte.

Enligt 2 kap. 6 § regeringsformen är varje medborgare gentemot det allmänna skyddad mot påtvingade kroppsliga ingrepp. Med kroppsliga ingrepp avses främst våld mot människokroppen samt bl.a. läkarundersökningar och blodprovstagning. Vid utformningen av bestämmelserna om införande och kontroll av biometrisk information i svenska pass uttalades i förarbetena att fotografering av en passinnehavares ansikte enligt regeringens mening inte kan anses som ett sådant kroppsligt ingrepp som avses i 2 kap. 6 § regeringsformen (prop. 2004/05:119 s. 24 och s. 27). Regeringen gör i detta avseende samma bedömning i detta ärende. Regeringen anser inte heller att den föreslagna ordningen kan anses utgöra sådan övervakning eller kartläggning av en enskilds personliga förhållanden för vilket finns ett skydd i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Regeringen delar därmed inte *Datainspektionens* bedömning att den föreslagna bestämmelsen träffas av regleringen i 2 kap 6 § regeringsformen.

Datainspektionen har i sitt remissvar även anfört att utkastet till lagrådsremiss, framför allt avseende den föreslagna kontrollmöjligheten av nationella identitetskort, saknar en analys av hur principerna i dataskyddsdirektivet respektive personuppgiftslagen är beaktade. Naturliga frågor att besvara i detta sammanhang är enligt inspektionen t.ex. vilken teknik som kommer att användas och vilken risk det finns för informationsläckage. Liknande synpunkter framfördes av inspektionen i lagstiftningsärendet om införande och kontroll av biometrisk information i svenska pass (prop. 2004/05:119). Regeringen uttalade då att åtgärder för biometrisk identifiering i de flesta fall innebär en sådan automatiserad behandling av personuppgifter som omfattas av dataskyddsdirektivet och den lagstiftning som i Sverige genomför detta, dvs. personuppgiftslagen. Behandlingen av personuppgifter i samband med utfärdande och kontroll av pass är inte särskilt reglerad i författning utan regleras av företädesvis personuppgiftslagen (prop. 2004/05:119 s. 28). Detsamma gäller för utfärdande och kontroll av nationella identitetskort. Liksom i det tidigare lagstiftningsärendet bedömer regeringen att det inte finns behov av någon särskild reglering för den behandling av personuppgifter som sker vid den nu föreslagna kontrollåtgärden, utan att personuppgiftslagens bestämmelser om integritetsskydd vid behandling av personuppgifter är tillräckliga. I det tidigare lagstiftningsärendet, liksom i det nu aktuella förslaget, föreslås dessutom inskränkningar i möjligheten att behandla personuppgifter i förhållande till vad som annars skulle gälla. Den ansiktsbild som tas för datorstödd kontroll får enbart användas för detta ändamål. Det föreslås också att ansiktsbilden respektive dess biometriska data omedelbart ska förstöras efter kontrollen. Härigenom uppnås enligt regeringen ett allmänt sett gott integritetsskydd samtidigt som en säker verifiering av identiteten åstadkoms. Sammanfattningsvis bedömer regeringen att personuppgiftslagens regler tillsammans med de inskränkande bestämmelser som föreslås är förenliga med Sveriges internationella åtaganden i fråga om integritetsskydd.

Till detta kommer att den föreslagna ändringen i praktiken inte utgör något utökat integritetsintrång för den enskilde, utan tvärtom snarare en inskränkning. Den föreslagna ändringen innebär nämligen att den

enskilde vid en framtida gränskontroll då tekniska möjligheter för biometrikontroll finns på plats, istället för att överlämna sitt pass, lämna fingeravtryck och låta sitt ansikte fotograferas, kan välja att överlämna sitt nationella identitetskort och endast låta sitt ansikte fotograferas.

Datainspektionen har också efterlyst svar på frågor om vilken teknik som kommer att användas. Så som anförs ovan utförs i dagsläget inte någon biometrikontroll eftersom den utrustning som krävs saknas vid svenska gränskontrollstationer. Hur en framtida teknisk utrustning för biometrikontroll av pass och identitetskort närmare ska vara utformad är ännu osäkert. I grova drag torde dock kontrollen komma att ske på följande sätt. Den resande placerar sig i en fotostation som fotograferar ansiktet i digitalt format. Den digitala bilden används som referensmall vid en jämförelse med den ansiktsbild som sedan tidigare är sparad i passets lagringsmedium. Ett kontrollinstrument markerar om överensstämmelse föreligger eller inte (jfr prop. 2004/05:119 s. 26). Då den ansiktsbild som tas vid kontrollen eller de biometriska data som tas fram ur ansiktsbilden eller från ansiktsbilden i identitetskortet i samband med kontrollen omedelbart ska förstöras bör någon utrustning för att spara dessa data inte användas. Den tekniska lösning som sedermera tas fram för biometrikontroll förutsätts självklart vara säker likväl ur integritetssynpunkt som i andra hänseenden.

7 Konsekvenser

Regeringens bedömning: De kostnader som förslagen kan ge upphov till kan finansieras inom befintliga anslag.

Bedömningen i promemorian och utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna yttrar sig inte särskilt i frågan. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anför emellertid att förslaget på sikt skulle kunna leda till ett något ökat antal mål i förvaltningsdomstol eftersom fler ansökningar om nationella identitetskort kan föranleda fler avslag och därmed fler överklaganden till förvaltningsdomstol.

Skälen för regeringens bedömning: Den eventuella ökning av antalet mål i förvaltningsdomstol som ändringen skulle kunna ge upphov till måste anses försumbar. *Förvaltningsrättens i Stockholm* synpunkt ändrar därför inte regeringens bedömning att eventuella kostnadsökningar för förvaltningsdomstolarna och övriga berörda myndigheter kan finansieras inom befintliga anslag.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2015.

Regeringens bedömning: Några övergångsbestämmelser är inte nödvändiga.

Promemorians förslag överensstämmer inte med regeringens. I promemorian föreslås att författningsändringarna ska träda i kraft den 1 april 2008.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utkastet föreslås att författningsändringarna ska träda i kraft den 1 april 2015.

Bedömningen i promemorian och utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna yttrar sig särskilt i dessa frågor.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: De lagändringar som föreslås kräver inte några särskilda anpassningar eller åtgärder som påverkar ikraftträdandet. Regeringen anser därför att lagändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt. Lagändringarna kräver inga övergångsbestämmelser.

9 Författningskommentar

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

5 § En svensk medborgare får inte resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass.

Första stycket gäller inte

1. mänstrat sjöfolk på fartyg under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,
2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han eller hon har flygcertifikat eller därmed jämförlig handling,
3. den som är medborgare även i *en annan stat* än Sverige och som medför legitimationshandling *som* gäller som pass *och är* utfärdad av en myndighet i *den staten*,
4. den som reser till *någon av de stater mot vilka gränskontroll inte genomförs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna)*, eller
5. *den som reser till en annan stat inom Europeiska unionen än en sådan stat som avses i 4 och som medför ett giltigt identitetskort utfärdad av en passmyndighet.*

En svensk medborgare ska vid inresa från *en annan stat* medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte

1. om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt, exempelvis genom uppvisande av ett giltigt identitetskort utfärdat av en passmyndighet, eller
2. vid inresa från en stat mot vilken gränskontroll inte genomförs enligt kodexen om Schengen gränserna.

I paragrafen regleras skyldigheten för svenska medborgare att medföra giltigt pass vid resa till och från Sverige.

Utförmningen av undantagen från passkravet vid resor inom Schengenområdet i *andra stycket punkten 4* och *tredje stycket punkten 2* anpassas genom ändringen till EU:s gränskodex. Undantag från passkravet ska gälla för den som reser till eller från någon av de stater mot vilka ingen gränskontroll genomförs med hänvisning till gränskodexen. Undantagen kommer att omfatta de EU-medlemsstater som fullt ut deltar i Schengensamarbetet samt Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein. Detta innebär ingen ändring i sak i förhållande till i dag. Hänvisningen till gränskodexen innebär dock att kravet på att medföra pass som huvudregel ska upprätthållas i sådana fall då gränskontrollen vid inre gräns återinförs. Detta kan ske på grund av ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten eller ihållande och allvarliga brister avseende kontrollen av de yttre gränserna.

Genom att en ny punkt (5) läggs till i *andra stycket* införs ytterligare ett undantag från passkravet vid resa från Sverige. Det nya undantaget omfattar den som reser till sådana länder inom EU som inte fullt ut deltar i Schengensamarbetet. Dessa är i dag Cypern, Rumänien, Bulgarien, Kroatien, Förenade kungariket och Irland. För att passfrihet enligt den nya punkten ska gälla krävs att den resande medför ett giltigt identitetskort utfärdat av en passmyndighet. Passmyndighet är enligt 2 § passlagen inom riket Polismyndigheten och utom riket beskickning, lönat konsulat samt sådan olönad konsul som utrikesdepartementet bestämmer. Passmyndigheterna utfärdar de s.k. nationella identitetskorten (jfr förordningen [2005:661] om nationellt identitetskort). Det är alltså endast sådana kort som godtas i stället för pass. Identitetskort som de nämnda myndigheterna utfärdar i en annan egenskap än i deras egenskap som passmyndighet, t.ex. tjänstekort för anställda vid Polismyndigheten, omfattas inte av bestämmelsen.

Vidare tydliggörs i paragrafens *tredje stycke punkten 1* det faktum att det svenska medborgarskapet vid inresa till Sverige kan styrkas genom att uppvisa ett giltigt nationellt identitetskort. Svenska medborgare har en ovillkorlig grundlagsstadgad rätt att resa in i landet (jfr 2 kap. 7 § första stycket regeringsformen). Passkravet gäller således inte vid inresa till Sverige om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt. Ändringen innebär inte någon ändring i sak.

I övrigt har några mindre språkliga ändringar gjorts i paragrafens *andra stycke punkten 3* och *tredje stycke*.

5 a § Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, *och*
2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

Den som enligt 5 § i stället medför ett identitetskort utfärdat av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, *och*
2. låta en befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att denna motsvarar den ansiktsbild som finns sparad i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 eller tredje stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

I paragrafen regleras skyldigheten att överlämna en resehandling till behörig gränskontrolltjänsteman för kontroll av de biometriska uppgifter som finns lagrade däri samt att lämna fingeravtryck och låta sig fotograferas i jämförelsesyfte.

Genom att ett nytt *tredje stycke* läggs till införs en sådan skyldighet, som tidigare kom till direkt uttryck enbart gällande pass, även då nationellt identitetskort medförs i samband med resa. Eftersom fingeravtryck inte lagras i de nationella identitetskorten, föreligger dock enbart skyldighet att låta sig fotograferas. På samma sätt som gäller vid kontroll av pass ska ansiktsbilden och de biometriska data som tagits fram omedelbart förstöras när kontrollen har genomförts.

Rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/58/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Europeiska unionens officiella tidning L 158 av den 30 april 2004)

Direktiv 2004/58/EG skall vara som följer:

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/38/EG

av den 29 april 2004

om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 12, 18, 40, 44 och 52 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (¹),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (²),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande (³),

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget (⁴), och

av följande skäl:

- (1) Unionsmedborgarskapet ger varje unionsmedborgare en primär, individuell rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, med förbehåll för de begränsningar och villkor som fastställs i fördraget och genom de åtgärder som antas för att genomföra detta.
- (2) Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som omfattar ett område utan inre gränser, där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

- (3) Unionsmedborgarskap bör vara grundläggande status för medborgarna i medlemsstaterna när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig. Det är därför nödvändigt att kodifiera och se över existerande gemenskapsinstrument som var för sig behandlar såväl arbetstagare, egenanställda som studenter och andra inaktiva personer för att förenkla och stärka rätten att fritt röra sig och uppehålla sig för alla unionsmedborgare.

- (4) För att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig och för att göra det lättare att utöva denna rätt krävs en gemensam rättsakt för att delvis ändra rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (⁵) och för att upphäva följande rättsakter: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, (⁶) rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, (⁷) rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning, (⁸) rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma (⁹) och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande (¹⁰).

(¹) EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

(²) EGT C 149, 21.6.2002, s. 46.

(³) EGT C 192, 12.8.2002, s. 17.

(⁴) Europaparlamentets yttrande av den 11 februari 2003 (EUT C 43 E, 19.2.2004, s. 42), rådets gemensamma ståndpunkt av den (EUT C 54 E, 2.3.2004, s. 12) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

(⁵) EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92 (EGT L 245, 26.8.1992, s. 1).

(⁶) EGT L 257, 19.10.1968, s. 13. Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

(⁷) EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

(⁸) EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

(⁹) EGT L 180, 13.7.1990, s. 28.

(¹⁰) EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

- (5) För att varje unionsmedborgare skall kunna utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer de objektiva villkoren frihet och värdighet bör även familjemedlemmar beviljas denna rätt, oavsett medborgarskap. För tillämpningen av detta direktiv bör definitionen av "familjemedlem" utvidgas, så att den även omfattar registrerade partner om den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.
- (6) För att bevara familjens enhet i vidare mening och med förbehåll för förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, bör situationen för de personer som inte omfattas av definitionen av familjemedlem enligt detta direktiv och som därför inte har någon automatisk rätt till inresa och uppehåll i den mottagande medlemsstaten behandlas av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess nationella lagstiftning, så att den kan besluta huruvida inresa och uppehåll ändå kan beviljas sådana personer, varvid hänsyn skall tas till deras anknytning till unionsmedborgaren och andra omständigheter, t.ex. deras ekonomiska eller fysiska beroende-förhållande till unionsmedborgaren.
- (7) De formaliteter som är förenade med unionsmedborgares fria rörlighet inom medlemsstaternas territorier bör fastställas tydligt, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser som gäller för nationella gränskontroller.
- (8) För att underlätta den fria rörligheten för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, bör de som redan har fått ett uppehållsdokument undantas från kravet på att erhålla inresevisering i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav⁽¹⁾ eller, i förekommande fall, tillämplig nationell lagstiftning.
- (9) Unionsmedborgare bör ha rätt att uppehålla sig i den mottagande medlemsstaten i upp till tre månader utan andra villkor eller formaliteter än att de innehar ett giltigt identitetskort eller pass, med förbehåll för en mer gynnsam behandling som tillämpas på arbetsökande i enlighet med vad som erkänns av domstolens rättspraxis.
- (10) Personer som utövar sin rätt till fri rörlighet bör emellertid inte bli en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under den första tiden av vistelsen. Därför bör unionsmedborgarna och deras familjemedlemmars uppehållsrätt under längre tid än tre månader vara underkastad villkor.
- (11) Unionsmedborgarnas grundläggande och personliga rätt att uppehålla sig i en annan medlemsstat följer direkt av fördraget och är inte beroende av att ett uppehållstillstånd utfärdas.
- (12) För uppehållsperioder som överstiger tre månader bör medlemsstaterna kunna kräva att unionsmedborgaren registrerar sig hos behöriga myndigheter på bosättningsorten, vilket skall styrkas med ett bevis om registrering som utfärdas i detta syfte.
- (13) Kravet på uppehållskort bör begränsas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat för uppehållsperioder som är längre än tre månader.
- (14) De bevishandlingar som de behöriga myndigheterna begär för att utfärda ett bevis om registrering eller ett uppehållskort bör specificeras uttömmande för att undvika olikheter i administrativ praxis eller skilda tolkningar som blir till ett alltför stort hinder när unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar skall utöva sin uppehållsrätt.
- (15) Familjemedlemmarna bör omfattas av ett rättsligt skydd för det fall att unionsmedborgaren avlider, skiljer sig, gifter sig eller när ett registrerat partnerskap upplöses. Med respekt för familjelivet och den mänskliga värdigheten samt för att under vissa förhållanden undvika missbruk, bör åtgärder vidtas för att säkerställa att familjemedlemmar som redan uppehåller sig inom den mottagande medlemsstatens territorium får behålla uppehållsrätten uteslutande på personlig grund.
- (16) Så länge de personer som omfattas av rätten till bosättning inte utgör en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem bör de inte utvisas. Därför får en utvisningsåtgärd inte vara en automatisk följd av anlitandet av det sociala biståndssystemet. Den mottagande medlemsstaten bör bedöma om det är fråga om tillfälliga svårigheter och beakta bosättningslängd, personens personliga omständigheter och storleken på det bidrag som har beviljats, när de bedömer huruvida personen ifråga blivit en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem och bör utvisas. Under inga omständigheter får arbetstagare, egenföretagare eller arbetsökande enligt domstolens definition bli föremål för utvisning, utom av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet.

⁽¹⁾ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 453/2003 (EUT L 69, 13.3.2003, s. 10).

- (17) Permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som har valt att bosätta sig varaktigt i en annan medlemsstat skulle stärka känslan av ett gemensamt unionsmedborgarskap och är en nyckelfaktor för att främja social sammanhållning, som är ett av gemenskapens grundläggande mål. En permanent uppehållsrätt bör därför föreskrivas för alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har varit stadigvarande bosatta i den mottagande medlemsstaten i enlighet med villkoren i detta direktiv under fem års tid utan att bli utvisade.
- (18) För att utgöra ett verkligt instrument för integration i den mottagande medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, bör den permanenta uppehållsrätten när den en gång erhållits inte omfattas av villkor.
- (19) Vissa särskilda förmåner för unionsmedborgare som är arbetstagare eller egenföretagare och deras familjemedlemmar, vilka kan möjliggöra för dem att erhålla en permanent uppehållsrätt innan de har varit bosatta i fem år i den mottagande medlemsstaten, bör behållas, eftersom de utgör förvärvade rättigheter enligt kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där⁽¹⁾ och rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse⁽²⁾.
- (20) Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet innebär att alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som med stöd av detta direktiv uppehåller sig i en medlemsstat av den medlemsstaten bör behandlas på samma sätt som dennas medborgare inom områden som omfattas av fördraget, med förbehåll för sådana särskilda bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget eller i sekundärlagstiftningen.
- (21) Det bör emellertid lämnas åt den mottagande medlemsstaten att bestämma om den skall bevilja socialt bistånd under de tre första månaderna av uppehållet, eller för en längre tid när det gäller arbetssökande, för andra unionsmedborgare än de som är arbetstagare eller egenföretagare eller som bibehåller denna status eller deras familjemedlemmar, eller bistånd till uppehälle för studier, inklusive yrkesutbildning, innan rätten till permanent uppehåll erhållits till dessa personer.
- (22) Enligt fördraget kan rätten att fritt röra sig och uppehålla sig begränsas av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. För att säkerställa en snävare definition av de omständigheter och rättssäkerhetsgarantier som avgör om unionsmedborgare eller familjemedlemmar kan nekas inresa eller utvisas, bör detta direktiv ersätta rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa⁽³⁾.
- (23) Utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet är en långtgående åtgärd, som allvarligt kan skada personer som, efter att ha utnyttjat de rättigheter och friheter som de erhåller genom fördraget, verkligen har integrerats i den mottagande medlemsstaten. Räckvidden för sådana åtgärder bör därför begränsas i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att ta hänsyn till i vilken grad de berörda personerna har integrerats, hur länge de har vistats i den mottagande medlemsstaten, till deras ålder och hälsotillstånd, deras familjsituation och ekonomiska situation och deras anknytning till ursprungslandet.
- (24) Ju högre graden av unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars integrering i den mottagande medlemsstaten är, desto högre bör följaktligen graden av skydd mot utvisning vara. Endast i undantagsfall, av tvingande hänsyn till den allmänna säkerheten, bör utvisning användas mot personer som har varit bosatta under flera år i den mottagande medlemsstaten, i synnerhet om de är födda där och har bott där hela sitt liv. Likaså bör det endast i undantagsfall vara tillåtet att utvisa underåriga, eftersom förbindelsen med familjen bör skyddas, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.
- (25) Rättssäkerhetsgarantierna bör också specificeras i detalj för att trygga en hög skyddsnivå för unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter vid vägrad inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat, samt för att upprätthålla principen om att myndighetsåtgärder vederbörligen måste motiveras.
- (26) Under alla omständigheter bör unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som vägras rätt till inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat ha möjlighet till domstolsprövning av beslutet.

⁽¹⁾ EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.

⁽²⁾ EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.

⁽³⁾ EGT 56, 4.4.1964, s. 850. Direktivet senast ändrat genom direktiv 75/35/EEG (EGT L 14, 20.1.1975, s. 14).

- (27) I överensstämmelse med domstolens rättspraxis, för att förbjuda att medlemsstaterna fattar beslut om förbud på livstid att återvända till deras territorium för personer som omfattas av detta direktiv, bör det bekräftas att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har förbjudits att återvända till en medlemsstats territorium har rätt att lämna in en ny ansökan efter en rimlig tid och under alla omständigheter tre år efter det att det slutgiltiga återreseförbudet verkställts.
- (28) För att skydda mot missbruk av rättigheter eller bedrägeri, särskilt skenäktenskap eller andra former av förhållanden som ingåtts endast i syfte att åtnjuta rätt att fritt röra sig och uppehålla sig, bör medlemsstaterna ha rätt att anta nödvändiga åtgärder.
- (29) Detta direktiv bör inte påverka mer gynnsamma nationella bestämmelser.
- (30) I syfte att undersöka hur utövanandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig skall kunna underlättas ytterligare, bör kommissionen utarbeta en rapport för att utvärdera möjligheten att lägga fram nödvändiga förslag i detta syfte, särskilt avseende förlängning av uppehållsperioden utan villkor.
- (31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och med de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I enlighet med stadgans förbud mot diskriminering bör medlemsstaterna genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering mellan förmånstagarna till detta direktiv, på sådana grunder såsom kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs

- villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium,
- rätten att permanent uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar,
- begränsningar i rättigheterna i a och b av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelse som här anges:

- unionsmedborgare: varje person som är medborgare i en medlemsstat.
- familjemedlem:
  - make eller maka,
  - den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap och i enlighet med villkoren i relevant lagstiftning i den mottagande medlemsstaten,
  - släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin försörjning, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b,
  - de underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b.
- mottagande medlemsstat: den medlemsstat dit unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig.

Artikel 3

Förmånstagare

- Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.
- Utän att det påverkar de berördas personliga rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig, och i överensstämmelse med nationell lagstiftning, skall den mottagande medlemsstaten underlätta inresa och uppehåll för följande personer:
  - Alla andra familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som inte omfattas av definitionen i artikel 2.2, om de i det land från vilket de har kommit är beroende av eller bor hos den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller om det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.
  - Den partner med vilken unionsmedborgaren har ett varaktigt vederbörligen bestyrkt förhållande.

Den mottagande medlemsstaten skall företa en noggrann undersökning av de personliga förhållandena och motivera ett eventuellt beslut att neka dessa personer inresa till eller att uppehålla sig i den medlemsstaten.

KAPITEL II

RÄTT TILL UT- OCH INRESA

Artikel 4

Rätt till utresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall alla unionsmedborgare med giltigt identitetskort eller pass och deras familjemedlemmar, som inte är medborgare i en medlemsstat, och som har giltigt pass, ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat.

2. Personer som avses i punkt 1 får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller någon motsvarande formalitet.

3. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina lagar för sina egna medborgares räkning utfärda och förnya ett identitetskort eller pass som anger deras medborgarskap.

4. Passet skall vara giltigt åtminstone i alla medlemsstater och i länder som innehavaren måste fara igenom när denne reser mellan medlemsstaterna. Om det i en medlemsstats lag saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, skall passet gälla i minst fem år från utfärdandet eller förnyelsen.

Artikel 5

Rätt till inresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall medlemsstaterna tillåta unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt identitetskort eller pass och tillåta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat att resa in på deras territorium med ett giltigt pass.

Unionsmedborgare får inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller någon motsvarande formalitet.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall endast åläggas skyldighet att ha visering i enlighet med förordning (EG) nr 539/2001 eller i förekommande fall med nationell lag. Enligt detta direktiv skall innehav av giltigt uppehållskort enligt artikel 10 medföra undantag för dessa familjemedlemmar från kravet på visering.

Medlemsstaterna skall ge dessa personer all den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna skall utfärdas gratis så snart som möjligt på grundval av ett påskyndat förfarande.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte införa inrese- eller utresestämplar i passen för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat om de uppvisar det uppehållskort som föreskrivs i artikel 10.

4. Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, som inte är medborgare i en medlemsstat, inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, skall den berörda medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, ge dessa personer all rimlig möjlighet att få eller få tillgång till de nödvändiga handlingarna inom rimlig tid eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig.

5. Medlemsstaten får begära att den berörda personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium inom rimlig och icke-diskriminerande tid. Om den berörda personen underlåter att uppfylla detta krav får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

KAPITEL III

UPPEHÅLLSRÄTT

Artikel 6

Upphållsrätt i högst tre månader

1. Unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium i högst tre månader utan några andra villkor eller formaliteter än kravet på att inneha ett giltigt identitetskort eller pass.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren och som innehar ett giltigt pass.

Artikel 7

Upphållsrätt för längre tid än tre månader

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen

a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, eller

b) för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller

c) — är inskriven vid en privat eller statlig institution, som är erkänd eller finansierad av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess lagstiftning eller administrativa praxis, med huvudsyftet att bedriva studier eller genomgå en yrkesutbildning

— samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten samt avger en försäkran till den behöriga nationella myndigheten, i form av en förklaring eller på något annat valfritt likvärdigt sätt, om att han har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själv och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under deras vistelseperiod, eller

d) är familjemedlem som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.

2. Uppehållsrätten enligt punkt 1 skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.

3. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i följande fall:

a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

b) Om personen har drabbats av vederbörligen konstaterad ofrivillig arbetslöshet efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid en behörig arbetsförmedling.

c) Om personen har drabbats av vederbörligen registrerad ofrivillig arbetslöshet efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller efter att ha blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna samt har anmält sig som arbetssökande till en behörig arbetsförmedling. I detta fall skall ställningen som arbetstagare kvarstå under minst sex månader.

d) Om personen inleder en yrkesutbildning. Om han eller hon inte är ofrivilligt arbetslös skall ställningen som arbetstagare kvarstå endast om yrkesutbildningen har ett samband med den tidigare sysselsättningen.

4. Med avvikelse från punkt 1 d och punkt 2 ovan skall endast maken eller maken, den registrerade partner som avses i artikel 2.2 b och underhållsberättigade barn ha uppehållsrätt

som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i 1 c. Artikel 3.2 skall tillämpas på hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led samt på makes/makas eller registrerade partners/underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led.

Artikel 8

Administrativa formaliteter för unionsmedborgare

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.5 får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgare att registrera sig hos behöriga myndigheter vid uppehåll som överstiger tre månader.

2. Fristen för registrering får aldrig understiga tre månader räknat från ankomstdagen. Ett bevis om registrering skall utfärdas omedelbart, med uppgift om den registrerade personens namn och adress samt registreringsdatum. Om den berörda personen underlåter att uppfylla registreringskravet får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

3. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda bevis om registrering är att

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 a skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, en bekräftelse från arbetsgivaren om anställning eller ett anställningsinty eller bevis på att de är egenföretagare.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 b skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass och bevis på att de uppfyller villkoren i den punkten.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 c skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, ett bevis på registrering vid en erkänd institution och på att de omfattas av en heltäckande sjukförsäkring samt den förklaring eller dess motsvarighet som avses i artikel 7.1 c. Medlemsstaterna får inte kräva att ett särskilt belopp anges i förklaringen.

4. Medlemsstaterna får inte fastställa något fast belopp som de anser vara "tillräckliga tillgångar", utan de måste ta hänsyn till den berörda personens personliga omständigheter. Detta belopp får i varje fall inte överstiga den beloppsgården under vilket medborgare i den mottagande medlemsstaten är berättigade till socialt bistånd, eller, om detta kriterium inte kan tillämpas, minimipensionen i den mottagande medlemsstaten.

5. För att utfärda ett bevis om registrering till en unionsmedborgares familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare får medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp:

- a) Ett giltigt identitetskort eller pass.
- b) En handling som bestyrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Vid behov, beviset om registrering för den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer och som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller är medlemmar av unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses i artikel 3.2 b, bevis på att ett varaktigt förhållande med unionsmedborgaren föreligger.

Artikel 9

Administrativa formaliteter för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall utfärda ett uppehållskort till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om det planerade uppehållet överstiger tre månader.
2. Fristen för att ansöka om uppehållskort får inte understiga tre månader räknat från ankomstdagen.
3. Om den berörde personen underlåter att ansöka om uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

Artikel 10

Utfärdande av uppehållskort

1. Upphållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall intygas genom att en handling som kallas "uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem" utfärdas senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Ett intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort skall utfärdas omedelbart.

2. För utfärdande av ett uppehållskort skall medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp.

- a) Ett giltigt pass.
- b) En handling som styrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Beviset om registrering eller i avsaknad av ett registrerings-system, ett annat bevis på att den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till har hemvist i den mottagande medlemsstaten.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i de bestämmelserna är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer och som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller ingår i unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses under artikel 3.2 b, bevis på att det föreligger en varaktigt förhållande med unionsmedborgaren.

Artikel 11

Upphållskortets giltighet

1. Det uppehållskort som avses i artikel 10.1 skall gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade tiden för unionsmedborgarens vistelse om denna inte överstiger fem år.
2. Upphållskortets giltighet skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

Artikel 12

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar om unionsmedborgaren avlider eller lämnar landet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död eller avresa från den mottagande medlemsstaten inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla villkoren i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död inte leda till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som har varit bosatta i den mottagande medlemsstaten som familjemedlemmar i minst ett år före unionsmedborgarens frånfälle.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätt att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller att de har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa villkor. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

3. Unionsmedborgarens avresa från den mottagande medlemsstaten eller unionsmedborgarens död skall inte medföra förlust av uppehållsrätt för unionsmedborgarens barn eller för den förälder som har den faktiska vårdnaden om barnen, oavsett nationalitet, om barnen är bosatta i den mottagande medlemsstaten och inskrivna vid en utbildningsanstalt för att bedriva studier där, förrän deras studier avslutats.

Artikel 13

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar vid äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte leda

till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

a) om äktenskapet eller det registrerade partnerskap som avses i artikel 2 b, när förfarandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av det registrerade partnerskapet inleds, har varat i minst tre år, varav minst ett år i den mottagande medlemsstaten, eller

b) om vårdnaden av unionsmedborgarens barn genom överenskommelse mellan makarna eller partnerna som avses i artikel 2.b eller genom ett domstolsbeslut har överlåtits på den make, maka eller partner som inte är medborgare i en medlemsstat, eller

c) om detta är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter t.ex. att ha varit utsatt för våld i hemmet medan äktenskapet eller det registrerade partnerskapet bestod, eller

d) om den make, maka eller partner som avses i artikel 2.b, som inte är medborgare i en medlemsstat, genom överenskommelse mellan makarna eller partnerna eller genom ett domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett underårigt barn, förutsatt att domstolen har fastställt att denna umgängesrätt måste ske i den mottagande medlemsstaten och under så lång tid som krävs.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätten att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller att de är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa krav. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

Artikel 14

Bibehållen uppehållsrätt

1. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artikel 6 så länge de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem.

2. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artiklarna 7, 12 och 13 så länge de uppfyller villkoren i dessa artiklar.

I särskilda fall då det finns rimliga tvivel på huruvida en unionsmedborgare eller dennes familjemedlemmar uppfyller kraven i artiklarna 7, 12 och 13 får medlemsstaterna kontrollera att dessa krav är uppfyllda. Denna kontroll skall inte genomföras systematiskt.

3. En utvisningsåtgärd skall inte vara den automatiska följderna av att unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar har anlitat det sociala biståndssystemet i den mottagande medlemsstaten.

4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VI får en utvisningsåtgärd under inga förhållanden vidtas mot unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar

- a) om unionsmedborgarna är anställda eller egenföretagare, eller
- b) om unionsmedborgarna har kommit till den mottagande medlemsstatens territorium för att söka arbete. I detta fall kan unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar inte utvisas så länge unionsmedborgarna kan styrka att de fortfarande söker arbete och att de verkligen har möjlighet att få anställning.

Artikel 15

Rättssäkerhetsgarantier

1. Förfarandena i artiklarna 30 och 31 skall på motsvarande sätt tillämpas på alla beslut som på andra grunder än allmän ordning, säkerhet eller hälsa begränsar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars fria rörlighet.

2. Att det pass eller identitetskort som användes för att resa in i den mottagande medlemsstaten och som legat till grund för utfärdande av bevis om registrering eller uppehållskort, har upphört att gälla, får inte ligga till grund för utvisning från den mottagande medlemsstaten.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte kombinera ett beslut om utvisning enligt punkt 1 med ett återreseförbud.

KAPITEL IV

PERMANENT UPEHÅLLSRÄTT

Avsnitt I

Berättigande

Artikel 16

Allmän regel för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

1. Unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlems-

staten skall ha permanent uppehållsrätt där. Denna rätt skall inte vara underkastad villkoren i kapitel III.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som lagligt har uppehållit sig tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under en period av fem på varandra följande år.

3. Stadigvarande uppehåll skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

4. När uppehållsrätt väl har förvärvat skall den endast kunna gå förlorad genom bortovaro från den mottagande medlemsstaten i mer än två på varandra följande år.

Artikel 17

Undantag för personer som inte längre arbetar i den mottagande medlemsstaten och deras familjemedlemmar

1. Genom undantag från artikel 16 skall följande personer ges permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten, även om de inte har varit bosatta där under en fortlöpande period av fem år:

- a) Anställda eller egenföretagare som, när de upphört att arbeta, har uppnått den ålder som enligt den mottagande medlemsstatens lag krävs för rätt till ålderspension eller anställda som upphört att vara anställda i samband med förtidspensionering, om de har arbetat och uppehållit sig i den medlemsstaten åtminstone under de tolv föregående månaderna och fortlöpande har uppehållit sig i landet i minst tre år.

Om lagen i den mottagande medlemsstaten inte tillerkänner vissa kategorier av egenföretagare rätt till ålderspension, skall åldersvillkoret anses uppfyllt när personen i fråga har uppnått en ålder av 60 år.

- b) Anställda eller egenföretagare som fortlöpande har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten i mer än två år och slutar arbeta där som följd av permanent arbetsför måga.

Om denna förmåga beror på en arbetsolycka eller yrkesjukdom som berättigar personen i fråga till en förmån som helt eller delvis utbetalas av en institution i den mottagande medlemsstaten, skall inga krav ställas på uppehållets längd.

- c) Anställda eller egenföretagare som efter tre års fortlöpande anställning och uppehåll i den mottagande medlemsstaten arbetar som anställda eller egenföretagare i en annan medlemsstat men behåller sin bostad i den mottagande medlemsstaten och återvänder dit i regel varje dag eller åtminstone en gång i veckan.

För förvärv av de rättigheter som avses i a och b skall anställningsperioder i den medlemsstat där den berörda personen arbetar betraktas som om de tillbringats i den mottagande medlemsstaten.

Perioder av ofrivillig arbetslöshet som vederbörligen registrerats av en behörig arbetsförmedling eller perioder av ofrivilliga avbrott i arbetet och frånvaro från eller upphörande av verksamheten som beror på sjukdom eller olycksfall, skall anses som yrkesverksamma perioder.

2. Villkoren avseende uppehållets och anställningens längd i punkt 1a och villkoret avseende uppehållets längd i punkt 1b skall inte tillämpas om den anställdes eller egenföretagarens make eller partner enligt artikel 2.2 b är medborgare i den mottagande medlemsstaten eller har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

3. Oavsett medborgarskap skall familjemedlemmar till en anställd eller egenföretagare som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten om den anställda eller egenföretagaren själv har förvärvat permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten med stöd av punkt 1.

4. Om emellertid den anställda eller egenföretagaren avlider medan han fortfarande är yrkesverksam, men innan han förvärvat permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten med stöd av punkt 1, skall dennes familjemedlemmar som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten dock ha permanent uppehållsrätt där, om

- a) den anställda eller egenföretagaren vid sin död fortlöpande uppehållit sig i den medlemsstaten i två år,
- b) dödsfallet beror på en arbetsolycka eller en yrkessjukdom, eller

- c) den efterlevande maken har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

Artikel 18

Förvärv av permanent uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 17 skall unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 som uppfyller villkoren däri förvärva permanent uppehållsrätt efter lagligt uppehåll under fem på varandra följande år i den mottagande medlemsstaten.

Avsnitt II

Administrativa formaliteter

Artikel 19

Intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare

1. Medlemsstaterna skall, efter att ha kontrollerat uppehållets varaktighet, efter ansökan utfärda ett intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt.
2. Intyget om permanent uppehållsrätt skall utfärdas snarast möjligt.

Artikel 20

Permanent uppehållskort för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat men som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt utfärda ett permanent uppehållskort senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Det permanenta uppehållskortet skall förnyas automatiskt vart tionde år.
2. Ansökan om permanent permanent uppehållskort skall lämnas in innan det uppehållskortet löper ut. Om den berörde personen underlåter att ansöka om permanent uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.
3. Avbrott i uppehållet som inte överstiger två på varandra följande år skall inte påverka uppehållskortets giltighet.

Artikel 21

Stadigvarande uppehåll

Vid tillämpningen av detta direktiv får stadigvarande uppehåll styrkas med varje bevismedel som godtas i den mottagande medlemsstaten. Varje verkställt utvisningsbeslut mot den berörda personen som verkställts i vederbörlig ordning skall medföra att det stadigvarande uppehållet anses avbrutet.

KAPITEL V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER OM UPEHÅLLSRÄTT OCH PERMANENT UPEHÅLLSRÄTT

Artikel 22

Territoriell räckvidd

Upphållsrätt och permanent uppehållsrätt skall gälla inom den mottagande medlemsstatens hela territorium. Medlemsstaterna får begränsa den territoriella giltigheten för uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt endast om sådana begränsningar även gäller medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 23

Närstående rättigheter

Unionsmedborgares familjemedlemmar som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i en medlemsstat skall, oavsett medborgarskap, ha rätt att ta anställning eller inleda verksamhet som egenföretagare.

Artikel 24

Likabehandling

1. Om inte annat följer av sådana specifika bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget och sekundärlagstiftningen skall alla unionsmedborgare som enligt detta direktiv uppehåller sig i den mottagande medlemsstaten åtnjuta samma behandling som den medlemsstatens egna medborgare inom de områden som omfattas av fördraget. Även familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt, skall åtnjuta denna rättighet.

2. Genom undantag från punkt 1 skall den mottagande medlemsstaten inte vara skyldig att bevilja socialt bistånd under uppehållets första tre månader, eller i förekommande fall den

längre period som anges i artikel 14.4 b, och heller inte innan permanent uppehållsrätt beviljats vara skyldig att bevilja bistånd till uppehälle för studier inklusive yrkesutbildning i form av studiebidrag eller studielån till andra personer än anställda eller egenföretagare, personer som behåller sådan ställning eller deras familjemedlemmar.

Artikel 25

Allmänna bestämmelser om uppehållsdokument

1. Innehav av sådant bevis om registrering som avses i artikel 8, av ett intyg om permanent uppehållsrätt, av ett intyg om att ansökan om uppehållskort för familjemedlemmar har lämnats in, av ett uppehållskort eller av ett permanent uppehållskort, får under inga förhållanden göras till ett villkor för att utöva en rättighet eller för att administrativa formaliteter skall utföras, då innehav av rättigheter kan styrkas genom andra bevismedel.

2. De handlingar som anges i punkt 1 skall utfärdas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte överstiger de avgifter som landets egna medborgare betalar för liknande handlingar.

Artikel 26

Kontroller

Medlemsstaterna får kontrollera att eventuella krav i nationell lagstiftning på att utländska medborgare alltid skall medföra bevis om registrering eller uppehållskort följs, förutsatt att de ställer samma krav på sina egna medborgare i fråga om dessas identitetskort. Medlemsstaterna får tillämpa samma sanktioner för överträdelse av detta krav som de tillämpar på sina egna medborgare för underlåtelse att medföra identitetskort.

KAPITEL VI

BEGRENSNINGAR I RÄTTEN TILL INRESA OCH UPEHÅLL AV HÄNSYN TILL ALLMÄN ORDNING, SÄKERHET ELLER HÄLSA

Artikel 27

Allmänna principer

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Sådana hänsyn får inte åberopas för att tjäna ekonomiska syften.

2. Åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall överensstämma med proportionalitetsprincipen och uteslutande vara grundade på vederbörandes personliga beteende. Tidigare straffdomar skall inte i sig utgöra skäl för sådana åtgärder.

Den berörda personens personliga beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte beaktar omständigheterna i det enskilda fallet eller som tar allmänpreventiva hänsyn skall inte accepteras.

3. För att bedöma huruvida den berörda personen är en fara för allmän ordning eller allmän säkerhet får den mottagande medlemsstaten vid utfärdandet av beviset om registrering, eller, om registreringssystem saknas, senast tre månader efter den berörda personens inresa på dess territorium eller från den tidpunkt då personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium i enlighet med artikel 5.5 eller när uppehållskortet utfärdas, om den bedömer det som absolut nödvändigt, anmoda ursprungsmedlemsstaten och eventuellt andra medlemsstater att lämna upplysningar om huruvida den berörda personen tidigare har förekommit i polisens register. Sådana förfrågningar får inte göras rutinmässigt. Den tillfrågade medlemsstaten skall svara inom två månader.

4. Den medlemsstat som har utfärdat passet eller identitetskortet skall utan formaliteter åter ta emot dess innehavare på sitt territorium om denne av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa har utvisats från en annan medlemsstat, även om handlingen inte längre är giltig eller innehavarens medborgarskap är ifrågasatt.

Artikel 28

Skydd mot utvisning

1. Innan den fattar ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall den mottagande medlemsstaten beakta sådana faktorer som längden av personens uppehåll inom dess territorium, personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation, sociala och kulturella integrering i den mottagande medlemsstaten och banden till ursprungslandet.

2. Den mottagande medlemsstaten får inte fatta beslut om utvisning av unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som har permanent uppehållsrätt på dess territorium, utom i de fall det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

3. Beslut om utvisning av unionsmedborgare får inte fattas, utom om beslutet grundar sig på tvingande hänsyn till allmän säkerhet såsom de definieras av medlemsstaterna, om de

a) har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten under de tio föregående åren, eller

b) är underåriga, utom i de fall utvisningen är nödvändig för barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.

Artikel 29

Folkhälsa

1. De enda sjukdomar som kan motivera åtgärder som begränsar den fria rörligheten skall vara sjukdomar som kan vara epidemiska enligt Världshälsoorganisationens gällande bestämmelser samt andra smittsamma infektions- eller parasit-sjukdomar om de i den mottagande medlemsstaten omfattas av skyddsbestämmelser som gäller för de egna medborgarna.

2. Sjukdomar som uppstår senare än tre månader efter inresan får inte ligga till grund för utvisning.

3. Om det finns starkt grundade skäl får en medlemsstat, inom tre månader efter inresan, kräva att personer som uppfyller villkoren för uppehållsrätt genomgår en kostnadsfri hälsoundersökning för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som avses i punkt 1. Sådana hälsoundersökningar får inte göras rutinmässigt.

Artikel 30

Delgivning av beslut

1. Varje beslut som fattas i enlighet med artikel 27.1 skall skriftligen delges de berörda på sådant sätt att de kan förstå beslutets innehåll och följder.

2. De berörda skall ges exakt och fullständig information om de hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa som ligger till grund för ett beslut som gäller dem, såvida detta inte strider mot statens säkerhetsintressen.

3. Delgivningen skall innehålla uppgifter om till vilken domstol eller administrativ myndighet den berörda personen kan lämna in ett överklagande, tidsfristen för överklagande och, i förekommande fall, hur lång tid som står till dennes förfogande för att lämna medlemsstatens territorium. Utom i väl bestyrkta brådskande fall, skall tidsfristen för att lämna territoriet vara minst en månad från datum för delgivningen.

Artikel 31

Rättssäkerhetsgarantier

1. De berörda personerna skall ha tillgång till domstolsprövning och, i förekommande fall, till prövning av administrativ myndighet, i den mottagande medlemsstaten för att överklaga eller begära omprövning av beslut mot dem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. Om överklagandet eller begäran om omprövning av beslutet om utvisning åtföljs av en ansökan om ett interimistiskt beslut om att verkställigheten av utvisningen skall skjutas upp, får den faktiska utvisningen från territoriet inte ske förrän det interimistiska beslutet har fattats, utom i de fall

— beslutet om utvisning grundas på ett tidigare rättsligt avgörande, eller

— de berörda personerna tidigare har beviljats rättslig prövning, eller

— beslutet om utvisning grundas på tvingande hänsyn till allmän säkerhet enligt artikel 28.3.

3. Domstolsprövningen skall göra det möjligt att granska beslutets laglighet samt de fakta och omständigheter som ligger till grund för den föreslagna åtgärden. Den skall även garantera att beslutet inte är oproportionerligt, särskilt med hänsyn till kraven i artikel 28.

4. Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till sitt territorium fram till domstolsprövningen, men de får inte hindra denne från att personligen försvara sig vid rättsgången, utom om dennes närvaro kan orsaka allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet eller när överklagandet eller omprövningen gäller återreseförbud.

Artikel 32

Varaktigheten av ett återreseförbud

1. Personer som beläggs med återreseförbud av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet får lämna in en ansökan om upphävande av återreseförbudet efter en med hänsyn till omständigheterna skälig frist, och i vart fall efter tre år från och med verkställigheten av beslutet om det slutgiltiga återreseförbudet, som lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som låg till grund för beslutet om återreseförbud har ändrats.

Den berörda medlemsstaten skall fatta ett beslut om denna ansökan inom sex månader efter det att den lämnades in.

2. De personer som avses i punkt 1 skall inte ha rätt till inresa på den berörda medlemsstatens territorium under prövningen av deras ansökan.

Artikel 33

Utvisning som påföljd eller särskild rättsverkan

1. Den mottagande medlemsstaten får besluta om utvisning som sanktion eller som särskild rättsverkan till ett frihetsberövande endast om kraven i artiklarna 27, 28 och 29 är uppfyllda.

2. Om ett utvisningsbeslut i enlighet med punkt 1 verkställs mer än två år efter det att beslutet fattades, skall medlemsstaten kontrollera om den berörda personen fortfarande utgör ett verkligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten, och bedöma om omständigheterna har ändrats sedan utvisningsbeslutet utfärdades.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 34

Tillhandahållande av information

Medlemsstaterna skall sprida information om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av detta direktiv, i synnerhet genom informationskampanjer via nationella och lokala medier och andra kommunikationsmedel.

Artikel 35

Missbruk av rättigheter

Medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt detta direktiv i händelse av missbruk av rättigheter eller bedrägeri, till exempel skenäktenskap. En sådan åtgärd skall vara proportionerlig och i enlighet med de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i artiklarna 30 och 31.

Artikel 36

Sanktioner

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som krävs för att de skall tillämpas. Sanktionerna skall vara effektiva och proportionerliga. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 30 april 2006, och eventuella senare ändringar så snart som möjligt.

Artikel 37

Mer förmånliga nationella bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka lagar eller andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av detta direktiv.

Artikel 38

Upphävande

1. Artiklarna 10 och 11 i förordning (EEG) nr 1612/68 skall upphöra att gälla med verkan från och med den 30 april 2006.
2. Direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG skall upphöra att gälla med verkan från och med 30 april 2006.
3. Hänvisningar till de upphävda bestämmelserna och direktiven skall anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 39

Rapportering

Kommissionen skall senast den 30 april 2008 till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv tillsammans med eventuella förslag särskilt om behovet av att förlänga den tidsperiod då unionsmedborgare och deras familjemedlemmar får vistas inom den mottagande medlemsstatens territorium utan villkor. Medlemsstaterna skall lämna kommissionen de uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport.

Artikel 40

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 april 2008. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv tillsammans med en tabell som visar hur bestämmelserna i detta direktiv motsvarar de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. Cox

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 562/2006

av den 15 mars 2006

**om en gemenskapskodex om gränspassage för personer
(kodex om Schengengränserna)**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska
gemenskapen, särskilt artikel 62.1 och 62.2 a,

med beaktande av kommissionens förslag,

i enlighet med förbarandet i artikel 251 i fördraget ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

- (1) Antagandet av åtgärder i syfte att i överensstämmelse med artikel 62.1 i fördraget säkerställa att det inte förekommer någon gränskontroll av personer när de passerar inre gränser ingår i unionens målsättning att upprätta ett område utan inre gränser med fri rörlighet för personer i enlighet med artikel 14 i fördraget.
- (2) I enlighet med artikel 61 i fördraget skall upprättandet av ett område med fri rörlighet för personer åtföljas av andra åtgärder. Den gemensamma politiken för passage av de yttre gränserna i enlighet med artikel 62.2 i fördraget är ett exempel på en sådan åtgärd.
- (3) Antagandet av gemensamma åtgärder som avser personers passage av inre gränser och kontroll vid yttre gränser bör avspegla bestämmelserna i Schengenregelverket, som har införlivats inom Europeiska unionens ramar, särskilt tillämpliga bestämmelser i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om det gradvisa avskaffandet av kontroller vid de gemensamma gränserna ⁽²⁾ och den gemensamma handboken ⁽³⁾.

(4) När det gäller gränskontroll vid de yttre gränserna, är införandet av ett gemensamt regelverk, bland annat genom en konsolidering och utveckling av det befintliga regelverket på området, ett av huvudinslagen i den gemensamma förvaltningen av de yttre gränserna, såsom den definieras i kommissionens meddelande "En framtida integrerad förvaltning av EU-medlemsstaternas yttre gränser" av den 7 maj 2002. Detta mål ingår i den strategi för förvaltning av EU-medlemsstaternas yttre gränser som godkändes av rådet den 13 juni 2002 och välkomnades av Europeiska rådet vid dess möten i Sevilla den 21 och 22 juni 2002 och Thessaloniki den 19 och 20 juni 2003.

(5) Fastställandet av en gemensam ordning för gränspassage för personer varken ifrågasätter eller påverkar rätten till fri rörlighet för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar eller rättigheter som beviljats de tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar som enligt överenskommelser mellan gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och dessa tredjeländer å andra sidan åtnjuter samma rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare.

(6) Gränskontroll är av intresse inte endast för de medlemsstater vid vars yttre gränser den utförs utan för samtliga medlemsstater som har avskaffat inre gränskontroll. Gränskontrollen bör bidra till kampen mot olaglig invandring och människohandel samt till förebyggande av alla typer av hot mot medlemsstaternas inre säkerhet, allmänna ordning, folkhälsa och internationella förbindelser.

(7) In- och utresekontroller bör genomföras på ett sådant sätt att mänsklig värdighet respekteras fullt ut. Gränskontroll bör genomföras på ett professionellt och respektfullt sätt och stå i proportion till de syften som eftersträvas.

(8) Gränskontroll omfattar inte bara kontroll av personer vid gränsövergångsställen och bevakning mellan dessa gränsövergångsställen utan även en analys av riskerna för den inre säkerheten och analys av de hot som kan påverka de yttre gränsernas säkerhet. Det är därför nödvändigt att fastställa villkor, kriterier och regler för kontrollen vid gränsövergångsställena och för gränsövervakningen.

⁽¹⁾ Europaparlamentets yttrande av den 23 juni 2005 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 21 februari 2006.

⁽²⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 19. Konventionen senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1160/2005 (EUT L 191, 22.7.2005, s. 18).

⁽³⁾ EGT C 313, 16.12.2002, s. 97. Gemensamma handboken senast ändrad genom rådets förordning (EG) nr 2133/2004 (EUT L 369, 16.12.2004, s. 5).

- (9) Det bör införas möjligheter att förenkla kontrollerna vid de yttre gränserna vid exceptionella och oförutsebara omständigheter för att undvika alltför lång väntetid vid gränserna. Vid förenklade in- och utresekontroller föreligger det alljämt en skyldighet att systematiskt stämpla tredjelandsmedborgares handlingar. Stämplingen gör det möjligt att med visshet fastställa datum och plats för passerandet av gränsen utan att i alla enskilda fall fastställa att alla erforderliga åtgärder för kontroll av resehandlingar har genomförts.
- (10) För att minska väntetiden för de personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen bör man när omständigheterna så tillåter inrätta skilda köer skyltade med enhetliga beteckningar i samtliga medlemsstater, vid gränsövergångsställena vid de yttre gränserna. Köerna bör vara skilda vid internationella flygplatser. Där det bedöms lämpligt och om lokala omständigheter gör det möjligt bör medlemsstaterna överväga att inrätta skilda köer vid sjö- och landgränsövergångsställen.
- (11) Medlemsstaterna bör se till att kontrollförfarandena vid de yttre gränserna inte utgör ett betydande hinder för handeln eller för socialt och kulturellt utbyte. De bör därför tillhandahålla tillräckligt med personal och resurser.
- (12) Medlemsstaterna bör utse den eller de nationella myndigheter som enligt deras nationella lagstiftning ansvarar för gränskontrollen. När flera olika myndigheter i samma medlemsstat är ansvariga, bör de ha ett nära och kontinuerligt samarbete.
- (13) Det operativa samarbetet och biståndet mellan medlemsstaterna i fråga om gränskontroll bör förvaltas och samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid medlemsstaternas yttre gränser, som inrättades genom förordning (EG) nr 2007/2004⁽¹⁾.
- (14) Denna förordning påverkar inte kontroller som utförs inom ramen för polisens allmänna befogenheter, de säkerhetskontroller av personer som är identiska med sådana som utförs för inrikesflyg, medlemsstaternas möjlighet att undantagsvis utföra kontroller av bagage i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 3925/91 av den 19 december 1991 om avskaffande av de kontroller och formaliteter som gäller för handbagage och incheckat bagage som tillhör personer som reser med flyg inom gemenskapen, samt för bagage som tillhör personer som reser med fartyg inom gemenskapen⁽²⁾ eller enskilda medlemsstaters lagstiftning om skyldigheten att bära på sig rese- och identitetshandlingar eller att meddela myndigheterna närvaro på den berörda medlemsstatens territorium.
- (15) Om allvarliga hot föreligger mot medlemsstaters allmänna ordning eller inre säkerhet, bör dessa stater också ha möjlighet att tillfälligt återinföra gränskontroll vid sina inre gränser. Det bör fastställas villkor och förfaranden för detta, så att åtgärdens exceptionella karaktär och proportionalitetsprincipen garanteras. Omfattningen och varaktigheten av allt tillfälligt återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att reagera på det hotet.
- (16) Återinförandet av gränskontroll för personer vid de inre gränserna bör förbli en exceptionell åtgärd inom ett område med fri rörlighet för personer. Gränskontroll och formaliteter som enbart grundas på själva gränspassagen bör inte förekomma.
- (17) Det bör införas ett förfarande som gör det möjligt för kommissionen att anpassa vissa närmare föreskrifter för gränskontroll. I sådana fall bör de åtgärder som krävs för att genomföra denna förordning antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövat av kommissionens genomförandebefogenheter⁽³⁾.
- (18) Det bör även införas ett förfarande som gör det möjligt för medlemsstaterna att anmäla ändringar av andra närmare föreskrifter för gränskontroll till kommissionen.
- (19) Eftersom målet för förordningen, det vill säga inrättandet av regler för gränspassage för personer inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (20) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Förordningen bör tillämpas med iakttagande av medlemsstaternas skyldigheter i fråga om internationellt skydd och principen om "non-refoulement".
- (21) Genom undantag från artikel 299 i fördraget omfattar denna förordning endast Frankrikes och Nederländernas europeiska territorier. Den påverkar inte den särskilda ordning som gäller för städerna Ceuta och Melilla, såsom fastställs i avtalet om Spaniens anslutning till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 2007/2004 av den 26 oktober 2004 om inrättande av en europeisk byrå för förvaltningen av det operativa samarbetet vid Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser (EUT L 349, 25.11.2004, s. 1).

⁽²⁾ EGT L 374, 31.12.1991, s. 4. Förordningen ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003 (EUT L 284, 31.10.2003, s. 1).

⁽³⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽⁴⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 69.

- (22) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Danmark. Eftersom denna förordning bygger på Schengenregelverket enligt bestämmelserna i avdelning IV i tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bör Danmark, i enlighet med artikel 5 i nämnda protokoll, inom en tid av sex månader efter antagandet av denna förordning besluta om huruvida landet skall genomföra förordningen i sin nationella lagstiftning.
- (23) När det gäller Island och Norge, utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om dessa två staters associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket ⁽¹⁾, en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket vilka omfattas av det område som avses i artikel 1.A i rådets beslut 1999/437/EG ⁽²⁾ om vissa tillämpningsföreskrifter för avtalet.
- (24) Det måste göras ett arrangemang för att företrädare för Island och Norge skall kunna anslutas till arbetet i de kommittéer som biträder kommissionen vid utövandet av dess genomförandebefogenheter. Ett sådant arrangemang har utformats i skriftväxlingen mellan Europeiska unionens råd och Republiken Island och Konungariket Norge om de kommittéer som bistår Europeiska kommissionen i utövandet av dess verkställande befogenheter ⁽³⁾, vilken är fogad till det ovan nämnda avtalet.
- (25) När det gäller Schweiz, utgör denna förordning, i enlighet med avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket vilka omfattas av det område som avses i artikel 1.A i beslut 1999/437/EG jämförd med artikel 4.1 i rådets beslut 2004/849/EG ⁽⁴⁾ och 2004/860/EG ⁽⁵⁾.
- (26) Det måste göras ett arrangemang för att företrädare för Schweiz skall kunna anslutas till arbetet i de kommittéer som biträder kommissionen vid utövandet av dess genomförandebefogenheter. Ett sådant arrangemang har utformats i skriftväxlingen mellan gemenskapen och Schweiz, vilken bifogas ovan nämnda avtal.
- (27) Förordningen innebär en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket, i vilka Förenade kungariket inte deltar enligt rådets beslut 2000/365/EG av den 29 maj 2000 om en begäran från Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket ⁽⁶⁾. Förenade kungariket deltar därför inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Förenade kungariket.
- (28) Förordningen innebär en utveckling av bestämmelser i Schengenregelverket, i vilka Irland inte deltar enligt rådets beslut 2002/192/EG av den 28 februari 2002 om en begäran från Irland om att få delta i vissa bestämmelser i Schengenregelverket ⁽⁷⁾. Irland deltar därför inte i antagandet av förordningen, som inte är bindande för eller tillämplig i Irland.
- (29) Artikel 1 första meningen och artikel 5.4 a i avdelning III samt de bestämmelser i avdelning II och dess bilagor i denna förordning som hänvisar till Schengens informationssystem (SIS) utgör bestämmelser som bygger på Schengenregelverket eller på annat sätt anknyter till det enligt artikel 3.2 i 2003 års anslutningsakt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte och principer

Enligt denna förordning skall ingen gränskontroll ske av personer vid passage av de inre gränserna mellan Europeiska unionens medlemsstater.

Genom förordningen införs regler för gränskontroll av personers passage av EU-medlemsstaternas yttre gränser.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelse som här anges:

1. inre gränser:

- a) medlemsstaternas gemensamma landgränser, inklusive flod- och insjögränser,

⁽¹⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 31

⁽³⁾ EGT L 176, 10.7.1999, s. 53.

⁽⁴⁾ Rådets beslut 2004/849/EG av den 25 oktober 2004 om undertecknande på Europeiska unionens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 368, 15.12.2004, s. 26).

⁽⁵⁾ Rådets beslut 2004/860/EG av den 25 oktober 2004 om undertecknande på Europeiska gemenskapens vägnar och provisorisk tillämpning av vissa bestämmelser av avtalet mellan Europeiska unionen, Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om Schweiziska edsförbundets associering till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket (EUT L 370, 17.12.2004, s. 78).

⁽⁶⁾ EUT L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽⁷⁾ EGT L 64, 7.3.2002, s. 20.

- b) medlemsstaternas flygplatser för inrikesflyg,
- c) medlemsstaternas kust-, flod- och insjöhamnar för reguljära färjeförbindelser.
2. *yttre gränser*: medlemsstaternas landgränser, inklusive flod- och insjögränser, sjögränser samt flygplatser och flod-, kust- och insjöhamnar, såvida de inte räknas som inre gränser.
3. *inrikesflyg*: all flygtrafik som uteslutande ankommer till eller avgår från medlemsstaternas territorium utan landning i ett tredjeland.
4. *reguljära färjeförbindelser*: alla färjeförbindelser där fartyg går i trafik mellan samma två eller flera hamnar på medlemsstaternas territorium, utan anlöpning av hamnar utanför detta territorium, där förbindelserna utgör transport av personer och fordon enligt en offentliggjord tidtabell.
5. *personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen*:
- a) unionsmedborgare, i den mening som avses i artikel 17.1 i fördraget, samt tredjelandsmedborgare vilka är familjemedlemmar till en unionsmedborgare som utövar sin rätt till fri rörlighet och vilka omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG⁽¹⁾ av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier,
- b) tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett nationalitet, som enligt överenskommelser mellan gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och dessa tredjeländer å den andra åtnjuter samma rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare.
6. *tredjelandsmedborgare*: varje person som inte är unionsmedborgare i den mening som avses i artikel 17.1 i fördraget och som inte omfattas av punkt 5 i denna artikel.
7. *personer registrerade i syfte att nekas inresa*: varje tredjelandsmedborgare som har registrerats i Schengens informationssystem (SIS) enligt vad som föreskrivs i artikel 96 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och i det syfte som anges där.
8. *gränsövergångsställe*: varje gränsövergångsställe som de behöriga myndigheterna har godkänt för passage av de yttre gränserna.
9. *gränskontroll*: verksamhet vid en gräns, i enlighet med och för att uppnå målen i denna förordning, som utan hänsyn till andra skäl enbart bedrivs som svar på en avsikt att passera gränsen eller själva passagen av den och som består av in- och utresekontroller och gränsövervakning.
10. *in- och utresekontroller*: kontroller vid gränsövergångsställen för att säkerställa att personer, deras transportmedel och föremål i deras besittning kan tillåtas att resa in i medlemsstaternas territorium eller att lämna det.
11. *gränsövervakning*: övervakning av gränser mellan gränsövergångsställen och övervakning av gränsövergångsställen utanför de fasta tiderna för öppethållande för att hindra personer från att kringgå in- och utresekontrollerna.
12. *fördjupad kontroll*: en ytterligare kontroll som kan genomföras på en särskild plats ett stycke bort från den plats där alla personer kontrolleras (primärkontroll).
13. *gränskontrolltjänsteman*: en offentlig tjänsteman som i enlighet med nationell lagstiftning tjänstgör vid ett gränsövergångsställe eller längs gränsen eller i omedelbar närhet av en sådan gräns och som enligt denna förordning och den nationella lagstiftningen i varje medlemsstat utför gränskontroll.
14. *transportör*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver yrkesmässig persontrafik.
15. *uppehållstillstånd*:
- a) alla uppehållstillstånd som utfärdats av medlemsstaterna med den enhetliga utformning som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1030/2002 av den 13 juni 2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland (?),
- b) alla övriga handlingar som utfärdats av en medlemsstat till tredjelandsmedborgare och som ger tillstånd till vistelse på eller förnyad inresa till dess territorium, med undantag för tillfälliga tillstånd som utfärdats i avvaktan på prövningen av en första ansökan om uppehållstillstånd enligt vad som avses i punkt a eller ansökan om asyl.
16. *kryssningsfartyg*: ett fartyg som följer en given rutt enligt ett i förväg upprättat program som innefattar ett program med turistverksamhet i de olika hamnarna, varvid i princip inga passagerare får embarkera eller debarkera under resan.
17. *fritidsbåtstrafik*: användning av fritidsbåtar för sport och turism.
18. *kustfiske*: fiske som bedrivs med hjälp av fartyg som varje dag eller inom 36 timmar återkommer till en hamn som är belägen på en medlemsstats territorium utan att anlöpa någon hamn som är belägen i ett tredjeland.

⁽¹⁾ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

^(?) EUT L 157, 15.6.2002, s. 1.

19. *hot mot folkhälsan*: en sjukdom med epidemisk potential enligt definitionen i Världshälsoorganisationens internationella hälsostadga och andra infektionssjukdomar eller smittsamma parasitsjukdomar, om de omfattas av skyddsbestämmelser som är tillämpliga på medlemsstaternas medborgare.

Artikel 3

Tillämpningsområde

Denna förordning skall tillämpas på varje person som passerar medlemsstaternas inre eller yttre gränser, utan att det påverkar

- a) rättigheterna för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen,
- b) rättigheterna för flyktingar och personer som ansöker om internationellt skydd, särskilt när det gäller principen om "non-refoulement".

AVDELNING II

YTTRE GRÄNSER

KAPITEL I

Passage av yttre gränser och inresevillkor

Artikel 4

Passage av yttre gränser

1. De yttre gränserna får passeras endast vid gränsövergångsställen och under fastställda öppethållandetiderna. Öppethållandetiderna skall tydligt anges vid gränsövergångsställen som inte är öppna dygnet runt.

Medlemsstaterna skall till kommissionen anmäla förteckningen över sina gränsövergångsställen i enlighet med artikel 34.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 får följande undantag göras från skyldigheten att passera de yttre gränserna endast vid gränsövergångsställena och under de fastställda öppethållandetiderna:

- a) För fritidsbåttrafik eller kustfiske.
- b) För sjömän som går i land och stannar inom området runt den hamn som deras fartyg anlöper eller i närliggande tätorter.
- c) För personer eller grupper av personer, när det föreligger särskilda behov, under förutsättning att de innehar de tillstånd som krävs enligt nationell lagstiftning och det inte strider mot medlemsstaternas allmänna ordning eller inre säkerhet.
- d) För personer eller grupper av personer vid en oförutsedd nödsituation.

3. Utan att det påverkar undantagen i punkt 2 eller medlemsstaternas skyldigheter i fråga om internationellt skydd, skall medlemsstaterna införa sanktioner, i enlighet med sin nationella lagstiftning, för passage utan tillstånd av de yttre gränserna utanför gränsövergångsställena och de fasta öppethållandetiderna. Sanktionerna skall vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Artikel 5

Inresevillkor för tredjelandsmedborgare

1. För vistelse som inte överstiger tre månader under en sexmånadersperiod skall följande villkor gälla för inresa för tredjelandsmedborgare:

- a) De är innehavare av en eller flera giltiga resehandlingar som tillåter passage av gränsen.
- b) De innehar giltig visering, om sådan krävs enligt rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav ⁽¹⁾, utom när de innehar ett giltigt uppehållstillstånd.
- c) De kan styrka syftet med och villkoren för den avsedda vistelsen och de har tillräckliga medel för sitt uppehälle för såväl den planerade vistelsens längd som återresan till ursprungslandet eller transitresa till ett tredjeland som med säkerhet tillåter inresa eller är i stånd att på laglig väg anskaffa sådana medel.
- d) De finns inte registrerade i SIS i syfte att nekas inresa.
- e) De anses inte utgöra en risk för någon av medlemsstaternas allmänna ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser, särskilt när det inte finns någon registrering i medlemsstaternas nationella dataregister som syftar till att neka inresa av samma skäl.

2. En icke uttömmande förteckning över verifikationer som gränskontrolltjänstemannen får begära av tredjelandsmedborgare för att kontrollera att villkoren i punkt 1 c är uppfyllda ingår i bilaga I.

3. Bedömningen av medlen för uppehållet skall göras utifrån syftet med vistelsen och dess längd samt med hänvisning till genomsnittliga kostnader för kost och logi i den berörda medlemsstaten/de berörda medlemsstaterna i lågbudgetinkvartering multiplicerade med antalet dagar för vistelsen.

⁽¹⁾ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 851/2005 (EGT L 141, 4.6.2005, s. 3).

De referensbelopp som fastställs av medlemsstaterna skall anmälas till kommissionen i enlighet med artikel 34.

Bedömningen av om det finns tillräckliga medel för uppehållet får bygga på tredjelandsmedborgarens innehav av kontanta medel, resecheckar och kreditkort. Åtagandeförklaringar, om det föreskrivs sådana i en medlemsstats nationella lagstiftning, och garantibrev från värdfolk enligt nationell lagstiftning, om tredjelandsmedborgaren bor hos en värd, kan även utgöra bevis på att det finns tillräckliga medel för uppehållet.

4. Med undantag från punkt 1 gäller följande:

a) Tredjelandsmedborgare som inte uppfyller alla villkor i punkt 1 men som innehar uppehållstillstånd eller visering för förnyad inresa utfärdad av någon av medlemsstaterna eller, om så erfordras, båda dessa handlingar, skall tillåtas inresa till de övriga medlemsstaternas territorier i transiteringssyfte, så att de kan nå den medlemsstat som har utfärdat uppehållstillståndet eller viseringen för förnyad inresa, såvida inte deras namn finns upptagna på den nationella spärllistan i den medlemsstat vars yttre gränser de avser att passera och registreringen åtföljs av instruktioner om att neka inresa eller transitresa.

b) Tredjelandsmedborgare som uppfyller villkoren i punkt 1, förutom led b, och som finner sig vid gränsen, får beviljas inresa till medlemsstaternas territorier, om en visering utfärdas vid gränsen i enlighet med rådets förordning (EG) nr 415/2003 av den 27 februari 2003 om utfärdandet av viseringar vid gränsen, inbegripet till sjömän i transit (1).

De viseringar som utfärdas vid gränsen skall registreras i en förteckning.

Om det inte är möjligt att placera en visering i resehandlingen, skall den undantagsvis placeras på ett separat blad som förs in i resehandlingen. I sådana fall skall den enhetliga modell för blad för påförande av visering som fastställs i rådets förordning (EG) nr 333/2002 av den 18 februari 2002 om fastställande av en enhetlig modell för blad för påförande av visering som utfärdas av medlemsstaterna för personer som innehar resehandlingar som inte erkänns av den medlemsstat som utfärdar bladet (2) användas.

c) Tredjelandsmedborgare som inte uppfyller ett eller flera av villkoren i punkt 1 får av en medlemsstat beviljas tillstånd till inresa på dess territorium av humanitära skäl, av nationellt intresse eller på grund av internationella förpliktelser. Om den berörda tredjelandsmedborgaren är registrerad på spärllista enligt punkt 1 d, skall den medlemsstat som ger tillstånd till inresan på sitt territorium informera övriga medlemsstater om detta.

(1) EUT L 64, 7.3.2003, s. 1.
(2) EGT L 53, 23.2.2002, s. 4.

KAPITEL II

Kontroll av yttre gränser och nekad inresa

Artikel 6

Genomförande av in- och utresekontroller

1. Gränskontrolltjänstemän skall vid sin tjänsteutövning fullt ut respektera människans värdighet.

Alla åtgärder som vidtas vid tjänsteutövningen skall stå i proportion till de syften som eftersträvas genom sådana åtgärder.

2. När gränskontrolltjänstemän utför in- och utresekontroller får de inte diskriminera personer på grund av följande: kön, ras eller etnisk tillhörighet, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Artikel 7

In- och utresekontroll av personer

1. Gränstrafiken vid de yttre gränserna skall underkastas kontroll av gränskontrolltjänstemän. Kontrollerna skall utföras i enlighet med detta kapitel.

Kontrollerna kan också omfatta transportmedel och föremål som medförs av personer vid gränspassagen. Vid all kroppsvisitering och genomsökning skall den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning tillämpas.

2. Alla personer skall underkastas en minimikontroll för fastställande av identiteten genom uppvisande av resehandlingar. Denna minimikontroll skall bestå av en snabb och enkel kontroll, vid behov med hjälp av tekniska anordningar och genom sökning, i relevanta databaser, av information enbart om stulna, förskingrade, borttappade och ogiltigförklarade handlingar, av giltigheten hos den resehandling som tillåter den rättmätige innehavaren gränspassage och av förekomsten av tecken på del- eller helförfälskning.

Den minimikontroll som avses i första stycket skall vara regel för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen.

Vid minimikontroller av personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen får dock gränskontrolltjänstemän systematiskt göra sökningar i nationella och europeiska databaser för att säkerställa att sådana personer inte utgör ett verkligt, aktuellt och tillräckligt allvarligt hot mot den inre säkerheten, den allmänna ordningen, medlemsstaternas internationella förbindelser eller ett hot mot folkhälsan.

Resultatet av sådana sökningar får inte äventyra rätten för personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen att resa in på den berörda medlemsstatens territorium i enlighet med direktiv 2004/38/EG.

3. Vid inresa och utresa skall tredjelandsmedborgare underkastas noggranna kontroller.

a) Den noggranna kontrollen vid inresa skall omfatta kontroll av de villkor för inresa som fastställs i artikel 5.1 samt, i förekommande fall, av handlingar som ger tillstånd till vistelse och utövande av yrkesverksamhet. Detta skall innefatta en ingående undersökning av följande aspekter:

i) Kontroll av att tredjelandsmedborgaren är i besittning av en resehandling som gäller för gränsövergång, att den inte har upphört att gälla och att handlingen i erforderliga fall åtföljs av den visering eller det uppehållstillstånd som krävs.

ii) Ingående granskning av resehandlingen för att upptäcka tecken på del- eller helförfalskning.

iii) Undersökning av inrese- och utrestämplarna i den berörda tredjelandsmedborgarens resehandling, i syfte att genom jämförelse av inrese- och utresedatum kontrollera att personen inte redan har överskridit den maximalt tillåtna längden för vistelse på medlemsstaternas territorium.

iv) Kontroll av den berörda tredjelandsmedborgarens avrese- och bestämmelseort samt syftet med den planerade vistelsen och, vid behov, kontroll av de handlingar som styrker detta.

v) Kontroll av att den berörda tredjelandsmedborgaren har tillräckliga medel för sitt uppehälle för den planerade vistelsens längd och syfte, för återresan till ursprungslandet eller för transitresan till ett tredjeland till vilket han eller hon tilläts inresa eller av att han eller hon är i stånd att på laglig väg anskaffa sådana medel.

vi) Kontroll av att den berörda tredjelandsmedborgaren, hans eller hennes transportmedel och de föremål som han eller hon medför inte äventyrar allmän ordning, inre säkerhet, folkhälsa eller internationella förbindelser i någon av medlemsstaterna. Denna kontroll skall bland annat omfatta direkt slagning på personer och, vid behov, föremål som registrerats i SIS och i nationella dataregister och de eventuella åtgärder som skall vidtas till följd av en registrering.

b) Den noggranna kontrollen vid utresa skall omfatta följande:

i) Kontroll av att tredjelandsmedborgaren är i besittning av en giltig resehandling för gränsövergång.

ii) Kontroll av resehandlingen för att upptäcka tecken på del- eller helförfalskning.

iii) Om möjligt, kontroll av att tredjelandsmedborgaren inte anses vara ett hot mot allmän ordning, inre säkerhet eller någon av medlemsstaternas internationella förbindelser.

c) Förutom kontrollerna i punkt b får den noggranna kontrollen vid utresa också omfatta följande:

i) Kontroll av att personen innehar en giltig visering, om detta krävs enligt förordning (EG) nr 539/2001, utom när personen i fråga innehar ett giltigt uppehållstillstånd.

ii) Kontroll av att personen inte har överskridit den maximalt tillåtna längden för vistelse på medlemsstaternas territorium.

iii) Slagning på personer och föremål som registrerats i SIS och i nationella dataregister.

4. Om det finns möjligheter och om det begärs av tredjelandsmedborgaren skall de noggranna kontrollerna genomföras på ett icke-offentligt område.

5. Tredjelandsmedborgare som genomgår en noggrann fördjupad kontroll skall informeras om ändamålet med och förfarandet för en sådan kontroll.

Denna information skall vara tillgänglig på unionens alla officiella språk och på språket (språken) i det land eller de länder som gränsar till den berörda medlemsstaten och skall ange att tredjelandsmedborgaren får begära att få veta namnet eller tjänsteidentifikationsnumret på de gränskontrolltjänstemän som utför den noggranna fördjupade kontrollen samt namnet på gränsövergångsstället och datum för gränspassagen.

6. Kontroller av en person som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen skall genomföras i enlighet med direktiv 2004/38/EG.

7. Närmare föreskrifter om den information som skall registreras fastställs i bilaga II.

Artikel 8

Förenklade in- och utresekontroller

1. In- och utresekontrollerna vid de yttre gränserna får förenklas vid exceptionella och oförutsedda omständigheter. Sådana exceptionella och oförutsedda omständigheter skall anses föreligga, om oförutsebara händelser leder till en sådan trafikintensitet att väntetiden vid gränsövergångsstället blir alltför lång och alla resurser när det gäller personal, medel och organisation har uttömts.

2. Om in- och utresekontrollerna förenklas i enlighet med punkt 1, skall inresekontroller i princip ges företräde framför utresekontroller.

Beslutet om att förenkla kontrollerna skall fattas av den gränskontrolltjänsteman som är befäl vid gränsövergångsstället.

Denna förenkling av kontrollerna skall vara tillfällig, anpassas till de omständigheter som gör den motiverad och genomföras gradvis.

3. Även vid förenklade kontroller skall gränskontrolltjänstemannen stämpla tredjelandsmedborgarnas resehandlingar både vid inresa och utresa, i enlighet med artikel 10.

4. Varje medlemsstat skall en gång om året överlämna en rapport om tillämpningen av denna artikel till Europaparlamentet och kommissionen.

Artikel 9

Skilda köer och skyltning

1. Medlemsstaterna skall inrätta skilda köer, särskilt vid gränsövergångsställen vid luftgränser, för att utföra personkontroller, i enlighet med artikel 7. Dessa köer skall skiljas åt genom skyltar som är utformade enligt bilaga III.

Medlemsstaterna får organisera skilda köer vid gränsövergångsställena vid sjö- och landgränserna samt vid gränser mellan medlemsstater som inte tillämpar artikel 20 vid de gemensamma gränserna. Skyltar som är utformade enligt bilaga III skall användas om medlemsstaterna organiserar skilda köer vid dessa gränser.

Medlemsstaterna skall se till att dessa köer markeras med tydliga skyltar, även när reglerna om användningen av skilda köer upphävs i enlighet med punkt 4, för att garantera ett optimalt flöde av personer som passerar gränsen.

2. a) Personer som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen får använda de köer som markeras med skylten i del A i bilaga III. De får även använda de köer som markeras med skylten i del B i bilaga III.

b) Alla övriga personer skall använda de köer som markeras med skylten i del B i bilaga III.

Beteckningarna på skyltarna i punkterna a och b får visas på det eller de språk som varje medlemsstat anser lämpligt.

3. Vid gränsövergångsställena vid sjö- och landgränserna får medlemsstaterna dela upp fordonstrafiken i skilda köer, för lätta och tunga fordon och bussar, med användning av de skyltar som visas i del C i bilaga III.

Medlemsstaterna får vid behov variera beteckningarna på dessa skyltar mot bakgrund av lokala omständigheter.

4. Om det råder tillfällig obalans i trafiken vid ett visst gränsövergångsställe, får de behöriga myndigheterna låta bli att tillämpa reglerna om användningen av skilda köer under den tid som behövs för att återställa balansen.

5. Anpassningen av befintliga skyltar till bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 3 skall vara klar senast den 31 maj 2009. När medlemsstaterna ersätter befintliga skyltar eller sätter upp nya före detta datum, skall de följa anvisningarna i dessa punkter.

Artikel 10

Stämpling av tredjelandsmedborgares resehandlingar

1. Tredjelandsmedborgares resehandlingar skall systematiskt stämplas vid in- och utresa. Inrese- eller utresestämpel skall särskilt påföras följande handlingar:

a) Handlingar försedda med en giltig visering, vilka tillåter tredjelandsmedborgare att passera gränsen.

b) Handlingar som tillåter tredjelandsmedborgare som vid gränsen har fått en visering utfärdad av en medlemsstat att passera gränsen.

c) Handlingar som tillåter tredjelandsmedborgare som inte omfattas av viseringskrav att passera gränsen.

2. Inrese- eller utresestämpel skall påföras resehandlingar för tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till en unionsmedborgare som omfattas av direktiv 2004/38/EG, men som inte uppvisar det uppehållskort som anges i artikel 10 i det direktivet.

Inrese- eller utresestämpel skall påföras resehandlingar för tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar till tredjelandsmedborgare som åtnjuter fri rörlighet enligt gemenskapslagstiftningen, men som inte uppvisar det uppehållskort som anges i artikel 10 i direktiv 2004/38/EG.

3. Inrese- eller utresestämpel skall inte påföras

a) resehandlingar för statschefer eller dignitärer, vilkas ankomst har meddelats i förväg via diplomatiska kanaler,

b) certifikat för piloter eller besättningsmedlemmar på flygplan,

c) resehandlingar för sjömän som vistas på en medlemsstats territorium endast medan fartyget befinner sig i hamn och inom den anlöpta hamnens område,

d) resehandlingar för besättningsmedlemmar och passagerare på kryssningsfartyg som inte omfattas av in- och utresekontroller i enlighet med punkt 3.2.3 i bilaga VI,

e) handlingar som tillåter medborgare i Andorra, Monaco och San Marino att passera gränsen.

På begäran av en tredjelandsmedborgare får inrese- eller utresestämpel undantagsvis slopas, om en sådan stämpel riskerar att orsaka honom betydande problem. I sådana fall skall inresa eller utresa registreras på ett separat blad med namn och passnummer. Detta blad skall överlämnas till tredjelandsmedborgaren.

4. Närmare föreskrifter om stämpling fastställs i bilaga IV.

5. Tredjelandsmedborgare skall när så är möjligt informeras om gränskontrolltjänstemannens skyldighet att stämpla deras resehandlingar vid in- och utresa, även när kontrollerna är förenklade i enlighet med artikel 8.

6. Kommissionen skall senast i slutet av 2008 rapportera till Europaparlamentet och rådet om hur bestämmelserna om stämpling av resehandlingar fungerar.

Artikel 11

Presumtion om uppfyllande av villkoren för vistelsens varaktighet

1. Om en tredjelandsmedborgares resehandling saknar inresestämpel har de behöriga nationella myndigheterna rätt att anta att innehavaren inte uppfyller eller inte längre uppfyller de villkor för vistelsens varaktighet som är tillämpliga i den berörda medlemsstaten.

2. Antagandet i punkt 1 får vederläggas genom att tredjelandsmedborgaren på något trovärdigt sätt, t.ex. genom färdbiljetter eller handlingar som styrker att han eller hon vistats utanför medlemsstaternas territorium, visar att han eller hon har uppfyllt de villkor som gäller för varaktigheten av en kortare vistelse.

I sådana fall gäller följande:

- a) Om tredjelandsmedborgaren påträffas på territoriet i en medlemsstat som tillämpar Schengenregelverket fullt ut skall de behöriga myndigheterna, i enlighet med nationell lag eller praxis, ange i tredjelandsmedborgarens resehandling datum och plats för personens passage av den yttre gränsen till en av de medlemsstater som tillämpar Schengenavtalet fullt ut.
- b) Om tredjelandsmedborgaren påträffas på territoriet i en medlemsstat för vilken det beslut som avses i artikel 3.2 i 2003 års anslutningsakt inte har antagits skall de behöriga myndigheterna, i enlighet med nationell lag och praxis, ange i tredjelandsmedborgarens resehandling datum och plats för hans eller hennes passage av en sådan medlemsstats yttre gräns.

Förutom vad som anges i leden a och b får ett formulär som utformats i enlighet med bilaga VIII ges till tredjelandsmedborgaren.

Medlemsstaterna skall informera varandra samt kommissionen och rådets generalsekretariat om sin nationella praxis beträffande det som anges i denna artikel.

3. Om det antagande som avses i punkt 1 inte vederläggs, får tredjelandsmedborgaren avvisas av de behöriga myndigheterna från den berörda medlemsstatens territorium.

Artikel 12

Gränsövervakning

1. Det huvudsakliga syftet med gränsövervakningen är att förhindra obehörig gränspassage, att bekämpa gränsöverskridande brottslighet och att vidta åtgärder mot personer som har passerat gränsen på olagligt sätt.

2. Gränskontrolltjänstemännen skall använda stationära eller rörliga enheter för gränsövervakning.

Denna övervakning skall utföras på ett sådant sätt att den hindrar och avskräcker personer från att kringgå kontrollerna vid gränsövergångsställena.

3. Övervakningen mellan gränsövergångsställena skall utföras av gränskontrolltjänstemän vilkas antal och metoder skall anpassas till befintliga eller förutsebara risker och hot. Den skall innefatta tät och plötsliga ändringar av övervakningsperioderna, så att det alltid innebär en risk för upptäckt att obehörigt passera gränsen.

4. Övervakningen skall utföras av stationära eller rörliga enheter som patrullerar eller posteras på platser som är kända för att vara eller antas vara känsliga, eftersom syftet med övervakningen är att gripa personer som olagligen passerar gränsen. Övervakningen kan även utföras med tekniska hjälpmedel, inklusive elektroniska hjälpmedel.

5. Ytterligare bestämmelser om övervakningen får antas i enlighet med förfarandet i artikel 33.2.

Artikel 13

Nekad inresa

1. En tredjelandsmedborgare som inte uppfyller samtliga inresevillkor enligt artikel 5.1 och inte tillhör de kategorier av personer som anges i artikel 5.4 skall nekas inresa till medlemsstaternas territorium. Detta skall inte påverka tillämpningen av de särskilda bestämmelserna om rätt till asyl och internationellt skydd eller utfärdandet av viseringar för längre vistelse.

2. Inresa får endast nekas genom ett motiverat beslut med uppgift om de exakta skälen för nekad inresa. Beslutet skall fattas av den myndighet som är behörig enligt nationell lagstiftning. Det skall få verkan omedelbart.

Det motiverade beslutet med uppgift om de exakta skälen för nekad inresa skall lämnas i form av ett standardformulär som utformats i enlighet med del B i bilaga V, ifyllt av den myndighet som enligt nationell lagstiftning är behörig att neka inresa. Det ifyllda standardformuläret skall överlämnas till den berörda tredjelandsmedborgaren, som skall bekräfta att han har mottagit beslutet om nekad inresa genom detta formulär.

3. Personer som nekats inresa skall ha rätt att överklaga. Överklagande skall ske i enlighet med nationell lagstiftning. Skriftlig information skall också lämnas till tredjelandsmedborgaren om kontaktpunkter som kan tillhandahålla information om företrädare som är behöriga att agera på tredjelandsmedborgarens vägnar i enlighet med nationell lagstiftning.

Verkställigheten av beslutet om nekad inresa skall inte uppskjutas på grund av att ett överklagandeförfarande har inletts.

Utan att det påverkar en eventuell kompensation som beviljas i enlighet med nationell lag skall den berörda tredjelandsmedborgaren ha rätt att begära att den medlemsstat som nekat inresa korrigerar den annullerade inresestämpeln, och eventuella andra strykningar och tillägg som har gjorts, om det inom ramen för överklagandeförfarandet konstateras att beslutet om nekad inresa var orgrundat.

4. Gränskontrolltjänstemännen skall se till att en tredjelandsmedborgare som har nekats inresa inte reser in till den berörda medlemsstatens territorium.

5. Medlemsstaterna skall samla in statistik om antalet personer som nekats inresa, skälen för nekad inresa, nationaliteten på de personer som nekats inresa och vid vilken typ av gräns (land, luft eller sjö) som de nekats inresa. Medlemsstaterna skall överlämna denna statistik till kommissionen en gång om året. Kommissionen skall vartannat år offentliggöra en sammanställning av den statistik som lämnats av medlemsstaterna.

6. Närmare föreskrifter för nekad inresa finns i del A i bilaga V.

KAPITEL III

Personal och resurser för gränskontroll och samarbete mellan medlemsstater

Artikel 14

Personal och resurser för gränskontroll

Medlemsstaterna skall sätta in lämplig personal i tillräckligt antal och tillräckliga resurser för genomförandet av kontroll vid de yttre gränserna i enlighet med artiklarna 6–13 för att säkerställa en effektiv, hög och enhetlig nivå på kontrollen vid sina yttre gränser.

Artikel 15

Genomförande av kontroller

1. Gränskontroller enligt artiklarna 6–13 skall utföras av gränskontrolltjänstemän i enlighet med bestämmelserna i denna förordning och med nationell lagstiftning.

Vid utförandet av denna gränskontroll skall den befogenhet att inleda brottsutredningar som genom nationell lagstiftning tilldelats gränskontrolltjänstemän och som ligger utanför förordningens tillämpningsområde inte påverkas.

Medlemsstaterna skall se till att gränskontrolltjänstemännen är specialiserade och vederbörligen utbildade tjänstemän. Medlemsstaterna skall uppmantra gränskontrolltjänstemän att lära sig språk, särskilt de språk som de behöver för att utföra sina arbetsuppgifter.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna en förteckning över de nationella myndigheter som ansvarar för gränskontrollen enligt deras nationella lagstiftning i enlighet med artikel 34.

3. För att åstadkomma en effektiv gränskontroll skall varje medlemsstat se till att alla nationella myndigheter med ansvar för gränskontroll har ett nära och kontinuerligt samarbete.

Artikel 16

Samarbete mellan medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna skall bistå varandra och ha ett nära och kontinuerligt samarbete för genomförande av en effektiv gränskontroll i enlighet med artiklarna 6–15. De skall utbyta all relevant information.

2. Det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna om förvaltningen av de yttre gränserna skall samordnas av Europeiska byrån för förvaltningen av det operativa samarbetet vid medlemsstaternas yttre gränser (nedan kallad "byrån"), som inrättades genom förordning (EG) nr 2007/2004.

3. Utan att det påverkar byråns befogenheter får medlemsstaterna fortsätta operativt samarbete med andra medlemsstater och/eller tredjeländer vid de yttre gränserna, inklusive utbyte av sambandsmän, om detta samarbete kompletterar byråns verksamhet.

Medlemsstaterna skall avhålla sig från alla åtgärder som kan äventyra byråns arbete eller uppnåendet av dess mål.

Medlemsstaterna skall rapportera till byrån om det operativa samarbete som avses i första stycket i denna punkt.

4. Medlemsstaterna skall tillhandahålla utbildning om reglerna för gränskontroll samt om grundläggande rättigheter. Härvid skall hänsyn tas till de gemensamma utbildningsstandarder som fastställts och vidareutvecklats av byrån.

Artikel 17

Gemensam kontroll

1. Medlemsstater som inte tillämpar artikel 20 på sina gemensamma landgränser får fram till tillämpningsdatumet för den artikeln gemensamt kontrollera dessa gemensamma gränser, och i så fall får en person stoppas endast en gång för inrese- och utresekontroller, utan att det påverkar medlemsstaternas individuella ansvar enligt artiklarna 6–13.

Medlemsstaterna får i det syftet ingå bilaterala överenskommelser.

2. Medlemsstaterna skall informera kommissionen om alla överenskommelser som ingås i enlighet med punkt 1.

KAPITEL IV

Särskilda bestämmelser angående in- och utresekontroller

Artikel 18

Särskilda bestämmelser angående olika typer av gränser och de olika transportmedel som används för passage av de yttre gränserna

De särskilda bestämmelser som anges i bilaga VI skall tillämpas på kontroller som utförs vid olika typer av gränser och på de olika transportmedel som används för passage av gränsövergångsställena.

Dessa särskilda bestämmelser får innehålla undantag från artiklarna 5 och 7–13.

Artikel 19

Särskilda bestämmelser angående kontroller av vissa personkategorier

1. De särskilda bestämmelser som anges i bilaga VII skall tillämpas på kontroller av följande personkategorier:

- a) Statschefer och medlemmar av deras delegationer.
- b) Flygplanspiloter och andra besättningsmedlemmar.
- c) Sjömän.
- d) Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass och medlemmar av internationella organisationer.
- e) Gränsarbetare.
- f) Underåriga.

Dessa särskilda bestämmelser får innehålla undantag från artiklarna 5 och 7–13.

2. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om utformningen av de identitetskort som utfärdas av deras utrikesministerier till ackrediterade medlemmar av diplomatiska

beskickningar och konsulära representationer och deras familjer i enlighet med artikel 34.

AVDELNING III

INRE GRÄNSER

KAPITEL I

Avskaffande av gränskontroll vid de inre gränserna

Artikel 20

Passage av inre gränser

De inre gränserna får passeras överallt utan att någon in- och utresekontroll genomförs, oavsett personens nationalitet.

Artikel 21

Kontroller inom territoriet

Avskaffandet av gränskontroll vid de inre gränserna skall inte påverka följande:

- a) Utöandet av polisiära befogenheter av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i enlighet med nationell lagstiftning, i den mån utöandet av dessa befogenheter inte har samma verkan som in- och utresekontroller; detta gäller också i gränsområden. Utöandet av polisiära befogenheter, i den betydelse som avses i första meningen, får särskilt inte anses motsvara in- och utresekontroller när de polisiära åtgärderna
  - i) inte syftar till gränskontroll,
  - ii) bygger på allmän polisinformation och poliserfarenhet när det gäller eventuella hot mot den allmänna säkerheten och särskilt syftar till att bekämpa gränsöverskridande brottslighet,
  - iii) utformas och utförs på ett sätt som klart skiljer sig från systematiska personkontroller vid de yttre gränserna,
  - iv) utförs som stickprovskontroller.
- b) Säkerhetskontroller av personer i hamnar eller på flygplatser vilka utförs av behöriga myndigheter i enlighet med varje medlemsstats lagstiftning, av hamn- eller flygplatsansvariga eller transportörer, under förutsättning att dessa kontroller även utförs på personer som reser inom en medlemsstat.
- c) Möjligheten för en medlemsstat att i sin nationella lagstiftning föreskriva en skyldighet att inneha eller bära på sig dokument och handlingar.

- d) Tredjelandsmedborgares skyldighet att anmäla sin närvaro på en medlemsstats territorium i enlighet med bestämmelserna i artikel 22 i Schengenkonventionen.

Artikel 22

Undanröjande av hinder för trafiken vid gränsövergångsställen på vägar vid de inre gränserna

Medlemsstaterna skall undanröja alla hinder för ett smidigt trafikflöde vid gränsövergångsställen på vägar vid de inre gränserna, särskilt alla hastighetsbegränsningar som inte uteslutande grundas på trafiksäkerhetshänsyn.

Medlemsstaterna skall samtidigt vara beredda att tillhandahålla de anordningar som behövs för kontroller om kontrollerna vid de inre gränserna återinförs.

KAPITEL II

Tillfälligt återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna

Artikel 23

Tillfälligt återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna

1. Om det föreligger ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten får en medlemsstat i undantagsfall, under en period av högst 30 dagar eller så länge det allvarliga hotet kan förväntas kvarstå om det föreligger under mer än 30 dagar, återinföra gränskontroll vid sina inre gränser, i enlighet med förfarandet i artikel 24 eller i brådskande fall i enlighet med förfarandet i artikel 25. Omfattningen och varaktigheten av det tillfälliga återinförandet av gränskontroll vid de inre gränserna får inte överskrida vad som är absolut nödvändigt för att bemöta det allvarliga hotet.

2. Om det allvarliga hotet mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten kvarstår efter den period som anges i punkt 1 får medlemsstaten förlänga gränskontroll på samma grunder som anges i punkt 1 och, med beaktande av nya omständigheter, i förnybara perioder på högst 30 dagar, i enlighet med förfarandet i artikel 26.

Artikel 24

Förfarande i förutsebara fall

1. Om en medlemsstat planerar att återinföra gränskontroll vid de inre gränserna med stöd av artikel 23.1, skall den så snart som möjligt meddela övriga medlemsstater och kommissionen detta och lämna följande upplysningar så snart de är tillgängliga:

- a) Skälen för det planerade återinförandet med en beskrivning av de händelser som utgör ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten.

- b) Omfattningen av det planerade återinförandet med angivande av var gränskontroll skall återinföras.

- c) Namnen på de godkända gränsövergångsställena.

- d) Datum och varaktighet för det planerade återinförandet.

- e) I förekommande fall de åtgärder som skall vidtas av övriga medlemsstater.

2. Kommissionen får avge ett yttrande efter meddelandet från den berörda medlemsstaten och inför det samråd som avses i punkt 3 utan att det påverkar tillämpningen av artikel 64.1 i fördraget.

3. De upplysningar som avses i punkt 1 och det yttrande som kommissionen får avge i enlighet med punkt 2 skall vara föremål för samråd mellan den medlemsstat som planerar att återinföra gränskontroll, övriga medlemsstater och kommissionen, med syftet att, om så är lämpligt, organisera ömsesidigt samarbete mellan medlemsstaterna och undersöka om åtgärderna står i proportion till de händelser som ger upphov till återinförande av gränskontroll och hoten mot allmän ordning eller inre säkerhet.

4. Det samråd som avses i punkt 3 skall äga rum minst femton dagar före det datum då gränskontrollerna planeras att återinföras.

Artikel 25

Förfarande i brådskande fall

1. Om hänsyn till en medlemsstats allmänna ordning eller inre säkerhet kräver att en brådskande åtgärd vidtas, får den berörda medlemsstaten i undantagsfall och omedelbart återinföra gränskontroll vid de inre gränserna.

2. Den medlemsstat som återinför gränskontroll vid sina inre gränser skall utan dröjsmål meddela övriga medlemsstater och kommissionen detta samt lämna de upplysningar som avses i artikel 24.1 och de skäl som rättfärdigar användningen av detta förfarande.

Artikel 26

Förfarande för förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna

1. Medlemsstaterna får endast förlänga gränskontroll vid de inre gränserna i enlighet med bestämmelserna i artikel 23.2 efter att ha underrättat övriga medlemsstater och kommissionen.

2. Den medlemsstat som planerar att förlänga gränskontrollen skall förse övriga medlemsstater och kommissionen med all relevant information om skälen för förlängningen av gränskontroll vid de inre gränserna. Bestämmelserna i artikel 24.2 skall tillämpas.

Artikel 27

Information till Europaparlamentet

Den berörda medlemsstaten eller, i förekommande fall, rådet skall informera Europaparlamentet så snart som möjligt om de åtgärder som vidtagits med stöd av artiklarna 24, 25 och 26. Från och med den tredje förlängningen i följd med stöd av artikel 26 skall den berörda medlemsstaten, på begäran, rapportera till Europaparlamentet om behovet av gränskontroll vid de inre gränserna.

Artikel 28

Tillämpliga bestämmelser när gränskontroll vid de inre gränserna återinförs

När gränskontroller vid de inre gränserna återinförs, skall de tillämpliga bestämmelserna i avdelning II gälla i tillämpliga delar.

Artikel 29

Rapport om återinförandet av gränskontroll vid de inre gränserna

Den medlemsstat som har återinfört gränskontroll vid de inre gränserna i enlighet med artikel 23 skall bekräfta vilken dag kontrollen upphävs och samtidigt eller kort därefter överlämna en rapport om återinförandet av gränskontroll vid de inre gränserna till Europaparlamentet, rådet och kommissionen, med en kort beskrivning särskilt av kontrollernas funktion och effektiviteten i återinförandet av gränskontroll.

Artikel 30

Information till allmänheten

Beslutet om att återinföra gränskontroll vid de inre gränserna skall fattas på ett öppet sätt och allmänheten skall fullt ut informeras om beslutet, om det inte föreligger tvingande säkerhetsskäl för att inte göra detta.

Artikel 31

Sekreteress

På begäran av den berörda medlemsstaten skall övriga medlemsstater, Europaparlamentet och kommissionen respektera sekretessen för de upplysningar som meddelas i samband med återinförande och förlängning av gränskontroll samt den rapport som upprättats i enlighet med artikel 29.

AVDELNING IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 32

Ändringar av bilagorna

Bilagorna III, IV och VIII skall ändras i enlighet med förfarandet i artikel 33.2.

Artikel 33

Kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté, nedan kallad "kommittén".

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet och under förutsättning att de genomförandeåtgärder som antas i enlighet med detta förfarande inte ändrar de väsentliga bestämmelserna i denna förordning.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av de genomförandeåtgärder som redan har antagits skall bestämmelserna i denna förordning om antagande av tekniska bestämmelser och beslut i enlighet med förfarandet i punkt 2 upphöra att tillämpas fyra år efter ikraftträdandet av denna förordning. På förslag från kommissionen får Europaparlamentet och rådet förlänga tillämpningen av de berörda bestämmelserna i enlighet med det förfarande som fastställs i artikel 251 i fördraget och de skall därför se över dem innan fyraårsperioden löper ut.

Artikel 34

Anmälningar

1. Medlemsstaterna skall till kommissionen anmäla

- a) förteckningen över uppehållstillstånd,
- b) förteckningen över deras gränsövergångsställen,
- c) de referensbelopp som krävs för passage av deras yttre gränser och som fastställs årligen av de nationella myndigheterna,
- d) förteckningen över nationella myndigheter som är ansvariga för gränskontroll,
- e) utformningen av de identitetskort som utfärdas av utrikesministerierna.

2. Kommissionen skall göra den information som anmälts i enlighet med punkt 1 tillgänglig för medlemsstaterna och allmänheten genom offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*, C-serien, och på andra lämpliga sätt.

Artikel 35

Lokal gränstrafik

Denna förordning skall inte påverka tillämpningen av gemenskapsbestämmelser om lokal gränstrafik och befintliga bilaterala överenskommelser om lokal gränstrafik.

Artikel 36

Ceuta och Melilla

Bestämmelserna i denna förordning skall inte påverka de särskilda bestämmelser som gäller för städerna Ceuta och Melilla, i enlighet med Konungariket Spaniens förklaring om städerna Ceuta och Melilla i slutakten till avtalet om Konungariket Spaniens anslutning till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 239, 22.9.2000, s. 73.

Artikel 37

Medlemsstaternas meddelandeplikt

Senast den 26 oktober 2006 skall medlemsstaterna meddela kommissionen sina nationella bestämmelser rörande artikel 21 c och 21 d, de påföljder som avses i artikel 4.3 och de bilaterala överenskommelser som har ingåtts i enlighet med artikel 17.1. De skall meddela eventuella senare ändringar av dessa bestämmelser inom fem arbetsdagar.

Medlemsstaternas upplysningar skall offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*, C-serien.

Artikel 38

Rapport om tillämpningen av avdelning III

Kommissionen skall senast den 13 oktober 2009 rapportera om tillämpningen av avdelning III till Europaparlamentet och rådet.

Kommissionen skall fästa särskild uppmärksamhet vid de svårigheter som skulle kunna uppstå på grund av återinförande av gränskontroll vid de inre gränserna. Den skall, när det är lämpligt, lägga fram förslag som syftar till att åtgärda sådana svårigheter.

Artikel 39

Upphävanden

1. Artiklarna 2–8 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 skall upphöra att gälla från och med den 13 oktober 2006.

2. Följande skall upphöra att gälla den dag som avses i punkt 1:

- a) Den gemensamma handboken med bilagor.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Strasbourg den 15 mars 2006.

På Europaparlamentets vägnar
J. BORRELL FONTELLES
Ordförande

På rådets vägnar
H. WINKLER
Ordförande

- b) Verkställande kommitténs beslut av den 26 april 1994 (SCH/Com-ex (94) 1, rev. 2), 22 december 1994 (SCH/Com-ex (94) 17, rev. 4) och 20 december 1995 (SCH/Com-ex (95) 20, rev. 2).

- c) Bilaga 7 till de gemensamma konsulära anvisningarna.

- d) Rådets förordning (EG) nr 790/2001 av den 24 april 2001 om att förbehålla rådet genomförandebefogenheterna avseende vissa detaljerade bestämmelser och praktiska förfaranden för genomförandet av in- och utresekontroller och övervakning ⁽¹⁾.

- e) Rådets beslut 2004/581/EG av den 29 april 2004 om fastställande av minimibeteckningar på skyltar vid gränsovergångsställen vid de yttre gränserna ⁽²⁾.

- f) Rådets beslut 2004/574/EG av den 29 april 2004 om ändring av den gemensamma handboken ⁽³⁾.

- g) Rådets förordning (EG) nr 2133/2004 av den 13 december 2004 om skyldighet för medlemsstaternas behöriga myndigheter att systematiskt förse tredjelandsmedborgares resehandlingar med stämpel då medlemsstaternas yttre gränser passeras och om ändring i detta syfte av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet och den gemensamma handboken ⁽⁴⁾.

- 3. Hänvisningar till strukna artiklar och upphävda rättsakter skall tolkas som hänvisningar till den här förordningen.

Artikel 40

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 13 oktober 2006. Artikel 34 träder dock i kraft dagen efter det att förordningen har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

⁽¹⁾ EGT L 116, 26.4.2001, s. 5. Förordningen ändrad genom beslut 2004/927/EG (EUT L 396, 31.12.2004, s. 45).

⁽²⁾ EUT L 261, 6.8.2004, s. 119.

⁽³⁾ EUT L 261, 6.8.2004, s. 36.

⁽⁴⁾ EUT L 369, 16.12.2004, s. 5.

BILAGA I

Verifikationer som styrker att villkoren för inresa är uppfyllda

De verifikationer som avses i artikel 5.2 kan bl.a. vara följande:

- a) Vid resor i arbetet:
  - i) inbjudan från ett företag eller en myndighet att delta i samtal, konferenser eller i handels- eller industrievenemang eller evenemang med anknytning till tjänsten,
  - ii) andra handlingar som visar att det finns handelsförbindelser eller förbindelser med anknytning till tjänsten,
  - iii) inträdesbiljetter till mässor och kongresser, om man skall delta i någon.
- b) Vid resor i samband med studier eller annan typ av utbildning:
  - i) inskrivningsbevis från en utbildningsanstalt som visar att man skall delta i teoretiska eller praktiska utbildnings- och fortbildningskurser,
  - ii) studentlegitimation eller intyg på deltagande i kurser.
- c) Vid turist- eller privatresor:
  - i) verifikationer beträffande inkvarteringen,
    - en inbjudan från värden vid privat inkvartering,
    - en verifikation från hotellet eller pensionatet, eller ett annat lämpligt dokument med uppgift om den planerade inkvarteringen,
  - ii) verifikationer beträffande resvägen,
    - bekräftelse på att en organiserad resa beställts eller annat lämpligt dokument med uppgift om resplanerna,
  - iii) verifikationer beträffande returreisan,
    - retur- eller rundtursbiljett.
- d) Vid resor som företas till politiska, vetenskapliga, kulturella, idrottsliga eller religiösa evenemang eller av andra skäl:
  - inbjudningar, inträdesbiljetter, anmälningar eller program, om möjligt med angivande av värddorganisationens namn och vistelsens längd, eller något annat lämpligt dokument med uppgift om besökets syfte.

BILAGA II

Registrering av information

Vid alla gränsövergångsställen skall all tjänsteinformation och all annan information som är av särskild vikt registreras manuellt eller elektroniskt. Den registrerade informationen skall inbegripa följande:

- a) Namn på den gränskontrolltjänsteman som är lokalt ansvarig för in- och utresekontrollen och på de övriga tjänstemännen i varje arbetslag.
- b) Förenklade personkontroller i enlighet med artikel 8.
- c) Utfärdande vid gränsen av handlingar som ersätter pass och viseringar.
- d) Kvarhållande och klagomål (straffrättsliga och förvaltningsrättsliga överträdelser).
- e) Beslut om nekad inresa i enlighet med artikel 13 (skäl till nekandet och nationaliteter).
- f) Inrese- och utresestämplarnas säkerhetskoder, identiteten på de gränskontrolltjänstemän som tilldelas en viss stämpel vid en viss tidpunkt eller under ett visst arbetsskift samt information om försvunna och stulna stämplor.
- g) Klagomål från personer som utsatts för kontroller.
- h) Övriga särskilt betydelsefulla polisiära eller rättsliga åtgärder.
- i) Särskilda händelser.

BILAGA III

Utformning av skyltar för de olika köerna vid gränsövergångsställen

DEL A

(¹)

(¹) Ingen logotyp krävs för Norge och Island.

DEL B

**SAMTLIGA
PASS**

DEL C

(¹)

(¹)

(¹)

(¹) Ingen logotyp krävs för Norge och Island.

BILAGA IV

Stämpningsföreskrifter

1. Resehandlingar för tredjelandsmedborgare skall systematiskt stämplas vid in- och utresa i enlighet med artikel 10. Närmare bestämmelser om dessa stämplat ges i verkställande kommitténs beslut SCH/COM-EX (94) 16 rev och SCH/Gem-Handb (93) 15 (CONFIDENTIEL).
2. Stämplarnas säkerhetskoder skall bytas ut regelbundet och minst en gång i månaden.
3. När tredjelandsmedborgare som är underkastade viseringsskyldighet reser in och ut, skall stämpeln om möjligt sättas så att den täcker viseringens kant utan att uppgifterna på viseringen eller de synliga säkerhetsdetaljerna på viseringsmärket blir oläsliga. Om flera stämplat måste påföras (till exempel vid en visering för flera inresor), skall detta göras på den sida som är motsatt den på vilken viseringen sitter.

Om denna sida inte kan användas, skall stämpeln sättas på närmast följande sida. Den maskinläsbara zonen skall inte stämplas.

4. Medlemsstaterna skall utse nationella kontaktpunkter som ansvarar för utbyte av information om säkerhetskoderna i de inrese- och utresestämplar som används vid gränsövergångsställena och underrätta de övriga medlemsstaterna, rådets generalsekretariat och kommissionen om detta. Dessa kontaktpunkter skall så fort som möjligt ha tillgång till information om de gemensamma inrese- och utresestämplar som används vid en medlemsstats yttre gränser, särskilt information om
  - a) vilket gränsövergångsställe som använder vilken stämpel,
  - b) identiteten på den gränskontrolltjänsteman som tilldelas en viss stämpel vid en viss tidpunkt,
  - c) säkerhetskoden för varje stämpel vid en viss tidpunkt.

Alla förfrågningar angående gemensamma inrese- och utresestämplar skall ske genom de ovannämnda nationella kontaktpunkterna.

De nationella kontaktpunkterna skall dessutom genast underrätta de andra kontaktpunkterna, rådets generalsekretariat och kommissionen om en ändring av kontaktpunkterna samt om försvunna och stulna stämplat.

BILAGA V

DEL A

Förfaranden för nekad inresa vid gränsen

1. Vid nekad inresa skall den behöriga gränskontrolltjänstemannen förfara enligt följande:
  - a) Fylla i det standardformulär för nekad inresa som återfinns i del B. Den berörda tredjelandsmedborgaren skall underteckna formuläret och ges en kopia av det undertecknade formuläret. Om tredjelandsmedborgaren vägrar att underteckna formuläret, skall gränskontrolltjänstemannen ange denna vägran på formuläret under "Kommentarer".
  - b) Förse passet med en inresestämpel överkryssad med outplånligt svart bläck och på den motsatta högra sidan med outplånligt bläck införa den bokstav eller de bokstäver som anger skälet eller skälen till nekad inresa (en förteckning över dessa skäl finns i ovan nämnda standardformulär för nekad inresa).
  - c) Underkänna viseringen genom att stämpla beteckningen "UNDERKÄND" i de fall som anges i punkt 2. I sådana fall skall det optiskt variabla kännetecknet på viseringsmärket, säkerhetsegenskapen "latent bildeffekt" samt ordet "visering" utplånas genom överkorsning för att förhindra senare missbruk. Gränskontrolltjänstemannen skall omedelbart underrätta sina centrala myndigheter om detta beslut.
  - d) Notera varje nekad inresa i ett register eller i en förteckning med angivande av identitet och nationalitet för den berörda tredjelandsmedborgaren, referenser till den handling som tillåter tredjelandsmedborgaren att passera gränsen samt skäl och datum för den nekade inresan.
2. Viseringen skall underkännas i följande fall:
  - a) Om innehavaren av viseringen är registrerad i SIS i syfte att nekas inresa, utom när han eller hon har en visering eller visering för förnyad inresa som utfärdats av någon av medlemsstaterna och vill resa in av transitskäl för att nå territoriet i den medlemsstat som utfärdat dokumentet.
  - b) Om det finns tungt vägande skäl att anta att viseringen erhållits på bedrägligt sätt.

Om en tredjelandsmedborgare har underlåtit att vid gränsen lägga fram en eller flera av de verifikationer som avses i artikel 5.2, skall detta dock inte automatiskt leda till ett beslut om att underkänna viseringen.
3. Om en tredjelandsmedborgare som har nekats inresa har transporterats till gränsen av en transportör, skall den lokalt ansvariga myndigheten
  - a) beordra transportören att återigen ta ombord tredjelandsmedborgaren och utan dröjsmål transportera honom eller henne till det tredjeland som han/hon transporterades från, till det tredjeland som utfärdade den handling som tillåter gränspassage eller till något annat tredjeland som med säkerhet tillåter inresa, eller hitta sätt för vidarebefordran, i enlighet med artikel 26 i Schengenkonventionen och med rådets direktiv 2001/51/EG av den 28 juni 2001 om komplettering av bestämmelserna i artikel 26 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 ⁽¹⁾,
  - b) i väntan på vidarebefordran, under iakttagande av nationell lagstiftning och med hänsyn till lokala omständigheter, vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att tredjelandsmedborgare som har nekats inresa reser in på olaglig väg.
4. Om det finns skäl både att neka en tredjelandsmedborgare inresa och att gripa honom eller henne, skall gränskontrolltjänstemannen ta kontakt med de ansvariga myndigheterna, så att beslut kan fattas om en åtgärd i enlighet med nationell lag.

⁽¹⁾ EGT L 187, 10.7.2001, s. 45.

DEL B

Standardformulär för nekad inresa vid gränsen

Statens namn Statens logotyp (Myndighetens namn) _____		(¹)
NEKAD INRESA VID GRÄNSEN		
Den _____ kl. (tidpunkt) _____ vid gränsövergångsstället _____		
lämnar undertecknade tjänstemän, _____, följande uppgifter om den berörda personen: Efternamn _____ Förnamn _____		
Födelsedatum _____ Födelseort _____ Kön _____		
Nationalitet _____ Bosatt i _____		
Identitetshandling _____ nummer _____		
Utfärdad i _____ den _____		
Visering nr _____ typ _____ utfärdad av _____		
giltig från _____ till _____		
för en period av _____ dagar av följande skäl: _____		
Personen kommer från _____ med _____ (ange vilket transportmedel som använts, t.ex. flygnummer) och har upplysts om att han/hon nekats inresa enligt (ange hänvisningar till gällande nationell lagstiftning) av följande skäl:		
☐ (A) Saknar giltiga resehandlingar ☐ (B) Innehar del- eller helförfalskade resehandlingar ☐ (C) Saknar giltig visering eller giltigt uppehållstillstånd ☐ (D) Innehar del- eller helförfalskad visering eller del- eller helförfalskat uppehållstillstånd ☐ (E) Saknar lämpliga handlingar som styrker syfte och omständigheter för vistelsen. Följande handling(ar) kunde inte tillhandahållas: _____		
☐ (F) Har redan i tre månader under en sexmånadersperiod uppehållit sig på Europeiska unionens medlemsstaters territorium ☐ (G) Saknar tillräckliga medel i förhållande till vistelsens längd och art eller för återresan till ursprungs- eller transitlandet ☐ (H) Förekommer på spärlista ☐ i SIS ☐ i nationellt register		
☐ (I) Anses utgöra ett hot mot allmän ordning, inre säkerhet, folkhälsan eller de internationella förbindelserna för en eller flera av Europeiska unionens medlemsstater (varje stat måste ange de hänvisningar till nationell lagstiftning som avser sådana fall av nekad inresa).		
Kommentarer		
Den berörda personen kan överklaga beslutet om nekad inresa i enlighet med nationell lagstiftning. Kopia av handlingen skall lämnas till den berörde (varje stat måste ange de hänvisningar till nationell lagstiftning och nationellt förfarande som avser rätten att överklaga).		
Den berördes namnteckning	Tjänstemannens namnteckning	

(¹) Ingen logotyp krävs för Norge och Island.

BILAGA VI

Särskilda bestämmelser angående olika typer av gränser och de olika transportmedel som används för passage av de yttre gränserna

1. **Landgränser**

1.1 *Kontroll av vägtrafik*

1.1.1 För att säkerställa effektiva personkontroller och samtidigt garantera en säker och jämn genomströmning av vägtrafiken skall trafiken vid gränsövergångsställena regleras på lämpligt sätt. Vid behov får medlemsstaterna ingå bilaterala avtal för att leda om och stänga av trafiken. De skall underrätta kommissionen om detta i enlighet med artikel 37.

1.1.2 Om medlemsstaterna anser det lämpligt och omständigheterna så tillåter, får de vid landgränserna inrätta skilda köer vid vissa gränsövergångsställen i enlighet med artikel 9.

Medlemsstaternas behöriga myndigheter får när som helst avbryta användningen av skilda köer vid exceptionella omständigheter och när trafiksituationen och infrastrukturens tillstånd kräver detta.

Medlemsstaterna får samarbeta med grannländerna om inrättandet av skilda köer vid gränsövergångsställena vid de yttre gränserna.

1.1.3 Resenärer i fordon får i regel stanna kvar i dem under kontrollen. Personerna kan emellertid uppmanas att stiga ur fordonet, om omständigheterna kräver detta. Om de lokala förhållandena tillåter det, skall noggranna kontroller utföras i utrymmen som är avsatta för detta ändamål. Med tanke på personalens säkerhet skall kontrollerna om möjligt utföras av två gränskontrolljämsteman.

1.2 *Kontroll av järnvägstrafik*

1.2.1 Både tågpassagerare och tågpersonal skall kontrolleras på tåg som passerar yttre gränser, även på godståg och tomma tåg. Dessa kontroller skall utföras på ett av följande två sätt:

- På perrongen på den första station som tåget anländer till eller avgår från på en medlemsstats territorium.
- På tåget under resan.

Medlemsstaterna får ingå bilaterala avtal om hur dessa kontroller skall genomföras. De skall underrätta kommissionen om detta i enlighet med artikel 37.

1.2.2 Med avvikelse från punkt 1.2.1 och för att underlätta persontrafiken med höghastighetståg får de medlemsstater genom vilka dessa tåg från tredjeländer färdas, i samförstånd med de berörda tredjeländerna, också besluta att kontroller av passagerare i tåg från tredjeländer skall utföras på ett av följande sätt:

- På de stationer i tredjelandet där personerna stiger ombord.
- På de stationer inom medlemsstaternas territorium där personerna stiger av.
- Ombord på tåget på sträckan mellan stationerna inom medlemsstaternas territorium, under förutsättning att passagerarna stannar ombord på tåget på den eller de närmast föregående stationerna.

1.2.3 Om höghastighetståg från tredjeländer som gör flera uppehåll på medlemsstaternas territorium och järnvägstransportföretaget kan ta ombord passagerare enbart för den sträcka som återstår på medlemsstaternas territorium, skall dessa passagerare underkastas inresekontroll antingen ombord på tåget eller på bestämmelsestationen, utom när kontroller har utförts i enlighet med punkt 1.2.1 eller punkt 1.2.2 första strecksatsen.

Personer som önskar ta tåget uteslutande för den återstående resan på medlemsstaternas territorium skall före avresan klart och tydligt underrättas om att de kommer att underkastas inresekontroll under resan eller på bestämmelsestationen.

- 1.2.4 Vid resor i motsatt riktning skall de personer som befinner sig på tåget underkastas utresekontroll på liknande sätt.
- 1.2.5 Gränskontrolltjänstemannen får beordra kontroll av hållrummen i vagnarna, vid behov med hjälp av tågmästaren, för att kontrollera att personer eller föremål som omfattas av in- och utresekontroller inte är gömda där.
- 1.2.6 Om det finns skäl att anta att personer som har rapporterats eller misstänks för att ha begått brott eller tredjelandsmedborgare som avser att resa in på olagligt sätt gömmer sig på tåget, skall gränskontrolltjänstemannen, om han eller hon inte kan ingripa enligt sina nationella bestämmelser, underrätta de medlemsstater till eller genom vilkas territorium tåget färdas.

2. Luftgränser

2.1 Förfaranden för kontroll på internationella flygplatser

2.1.1 Medlemsstaternas behöriga myndigheter skall se till att flygplatsoperatören vidtar de åtgärder som krävs för att fysiskt skilja flöden av passagerare på inrikesflygningar från flöden av passagerare på andra flygningar. Lämplig infrastruktur skall i detta syfte inrättas på alla internationella flygplatser.

2.1.2 Platsen där in- eller utresekontroller skall utföras skall fastställas på följande sätt:

- a) Från ett tredjeland ankommande flygpassagerare som fortsätter resan med inrikesflyg skall gå igenom inresekontrollen på den flygplats till vilken flyget från tredjelandet ankommer. Passagerare på inrikesflyg som fortsätter resan med flyg till ett tredjeland (transferpassagerare) skall före utresan gå igenom utresekontrollen på den flygplats från vilken utresan sker.
- b) För flyg från eller till ett tredjeland utan transferpassagerare och flyg med flera mellanlandningar på flygplatser i medlemsstaterna utan byte av flygplan gäller följande:
- i) Passagerare på flyg från eller till ett tredjeland utan föregående eller efterföljande transfer på medlemsstaternas territorium skall underkastas en inresekontroll vid inreseflygplatsen och en utresekontroll på utreseflygplatsen.
- ii) Passagerare på flyg från eller till ett tredjeland med flera mellanlandningar på medlemsstaternas territorium utan byte av flygplan (transitpassagerare) och utan möjlighet för passagerare att stiga ombord för den sträcka som är belägen på medlemsstaternas territorium skall underkastas en inresekontroll på ankomstflygplatsen och en utresekontroll på avreseflygplatsen.
- iii) Om flygbolaget, på flyg som avgår från ett tredjeland med flera mellanlandningar på medlemsstaternas territorium, kan ta ombord passagerare enbart för den återstående sträckan på detta territorium, skall dessa passagerare underkastas en utresekontroll på avreseflygplatsen och en inresekontroll på ankomstflygplatsen.

Kontroller av de passagerare som vid dessa mellanlandningar redan befinner sig ombord och inte har stigit ombord på medlemsstaternas territorium skall utföras i enlighet med led b ii. Det omvända förfarandet skall tillämpas på flygningar av denna kategori om bestämmelselandet är ett tredjeland.

2.1.3 In- och utresekontroller skall normalt inte utföras i flygplanet eller vid utgången, såvida inte detta är motiverat utifrån en bedömning av riskerna för inre säkerhet och olaglig invandring. För att säkerställa att passagerarna kontrolleras i enlighet med artiklarna 6–13 på de flygplatser som har utsetts till gränsövergångsställen skall medlemsstaterna se till att flygplatsmyndigheterna vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att leda passagerartrafiken till lokaler som är reserverade för kontrollen.

Medlemsstaterna skall se till att flygplatsoperatören vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att hindra obehöriga personer från att komma in på eller lämna de reserverade områdena, till exempel transitområdet. Kontroller skall normalt inte göras i transitområdet, såvida inte detta är motiverat utifrån en bedömning av riskerna för inre säkerhet och olaglig invandring; det får utföras kontroller i detta område i synnerhet av personer som är underkastade visering för flygplatstransitering för kontroll av att de verkligen innehar en sådan visering.

- 2.1.4 Om ett flygplan under flygning från ett tredjeländ, på grund av *force majeure* eller vid överhängande fara eller enligt instruktioner från myndigheterna, måste landa på en flygplats som inte är ett gränsövergångsställe, får detta flygplan fortsätta sin flygning endast efter tillstånd från gränskontrolltjänstemännen och tullmyndigheterna. Detsamma skall gälla om ett flygplan från ett tredjeländ landar utan tillstånd. Artiklarna 6–13 skall under alla omständigheter tillämpas på kontrollen av passagerarna på dessa flygplan.
- 2.2 *Förfaranden för kontroll på sekundära flygplatser*
- 2.2.1 Det skall säkerställas att personer kontrolleras i enlighet med artiklarna 6–13 även på flygplatser som inte har ställning som internationella flygplatser enligt relevant nationell lagstiftning ("sekundära flygplatser") men har tillstånd för flygningar från eller till tredjeländer.
- 2.2.2 Med avvikelse från punkt 2.1.1 får man på sekundära flygplatser avstå från att installera anläggningar för att fysiskt skilja inrikespassagerare från passagerare på andra flyg, utan att detta påverkar bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2320/2002 av den 16 december 2002 om införande av gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten (¹). Om trafikvolymen är låg, är det dessutom inte nödvändigt att gränskontrolltjänstemän ständigt finns på plats, såvida det kan garanteras att nödvändig personal vid behov kan infinna sig inom lämplig tid.
- 2.2.3 Om det inte ständigt finns gränskontrolltjänstemän på plats på en sekundär flygplats, skall flygplatsföreståndaren i tillräckligt god tid i förväg informera gränsövervakningen om ankomst och avgång för flygplan från eller till tredjeländer.
- 2.3 *Kontroll av personer i privatflyg*
- 2.3.1 Vid privata flygningar från eller till tredjeländer skall befälhavaren före starten till gränskontrolltjänstemännen i destinationsmedlemsstaten och, i förekommande fall, i den medlemsstat där den första inresan äger rum överlämna en allmän deklARATION, som bland annat skall innehålla en färdplan, i enlighet med bilaga 2 till konventionen angående internationell civil luftfart, och uppgifter om passagerarnas identitet.
- 2.3.2 När privatflyg från ett tredjeländ på väg till en medlemsstat mellanlandar på andra medlemsstaters territorium, skall de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där inresan sker utföra inresekontroller och fästa en inresestämpl på den allmänna deklARATION som avses i punkt 2.3.1.
- 2.3.3 När det inte med säkerhet kan fastställas att en flygning endast sker från eller till medlemsstaternas territorium utan mellanlandning på ett tredjeländs territorium, skall de behöriga myndigheterna på flygplatserna göra en personkontroll i enlighet med punkterna 2.1 och 2.2.
- 2.3.4 Bestämmelser om inresa och utresa för segelflygplan, mycket lätta flygplan, helikoptrar och hantverksmässigt byggda flygplan som endast kan tillryggalägga korta sträckor samt styrbara ballonger skall fastställas i nationell lagstiftning och eventuellt genom bilaterala avtal.
3. **Sjögränser**
- 3.1 *Allmänna kontrollförfaranden för sjötrafik*
- 3.1.1 Kontroller av fartyg skall utföras i ankomst- eller avresehamnen, ombord på fartyget eller på en därför avsedd plats i omedelbar närhet av fartyget. I enlighet med de avtal som slutits om detta kan kontroller emellertid även utföras under resan eller på ett tredjeländs territorium vid fartygets ankomst eller avresa.
- Syftet med kontrollen är att säkerställa att såväl besättning som passagerare uppfyller villkoren i artikel 5, utan att det påverkar bestämmelserna i artikel 19.1 c.
- 3.1.2 Fartygets kapten eller i annat fall den fysiska eller juridiska person som företräder redaren i allt som rör redarens skyldigheter beträffande fartygets utrustning (skeppsmäklaren) skall upprätta en förteckning i två exemplar över besättningen och eventuella passagerare. Senast vid ankomsten till hamnen skall förteckningen eller förteckningarna överlämnas till gränskontrolltjänstemännen. Om denna förteckning eller dessa förteckningar på grund av *force majeure* inte kan överlämnas till gränskontrolltjänstemännen, skall en kopia sändas till det behöriga gränsövergångsstället eller till den behöriga sjöfartsmyndigheten, som utan dröjsmål skall vidarebefordra den till gränsövervakningen.
- 3.1.3 Ett exemplar av de båda förteckningarna, vederbörligen undertecknat av en gränskontrolltjänsteman, skall återlämnas till fartygets kapten, som på begäran skall visa upp det i hamn.

(¹) EGT L 355, 30.12.2002, s. 1. Förordningen ändrad genom förordning (EG) nr 849/2004 (EUT L 158, 30.4.2004, s. 1).

- 3.1.4 Fartygets kapten eller i annat fall skeppsmäklaren skall utan dröjsmål till den behöriga myndigheten meddela varje förändring i besättningens sammansättning eller antalet passagerare.

Kaptenen skall dessutom utan dröjsmål, och om möjligt redan innan fartyget anlöper hamn, anmäla till berörda myndigheter om det finns fripassagerare ombord. Fartygets kapten skall dock fortsätta att vara ansvarig för fripassagerarna.

- 3.1.5 Fartygets kapten skall i god tid och i enlighet med de bestämmelser som gäller i den berörda hamnen anmäla fartygets avresa till gränskontrolltjänstemännen; om dessa inte kan underrättas, skall kaptenen underrätta den behöriga sjöfartsmyndigheten. Det andra exemplaret av den eller de i förväg upprättade och undertecknade förteckningarna skall återlämnas till gränskontrolltjänstemännen eller sjöfartsmyndigheterna.

3.2 *Särskilda kontrollförfaranden för vissa typer av sjöfart*

Kryssningsfartyg

- 3.2.1 Kryssningsfartygets kapten eller i annat fall skeppsmäklaren skall till de behöriga gränskontrolltjänstemännen överända uppgifter om kryssningsrutten och kryssningsprogrammet minst 24 timmar innan fartyget lämnar avgångshamnen och före ankomsten till varje hamn på medlemsstaternas territorium.

- 3.2.2 Om ett kryssningsfartygs rutt uteslutande omfattar hamnar på medlemsstaternas territorium, skall med avvikelse från artiklarna 4 och 7 inga in- och utresekontroller utföras och kryssningsfartyget får lägga till i hamnar som inte är gränsövergångsställen.

På grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring får det dock göras kontroller av besättningen och passagerarna på dessa fartyg.

- 3.2.3 Om ett kryssningsfartygs rutt omfattar såväl hamnar inom medlemsstaternas territorium som hamnar i tredjeland, skall med avvikelse från artikel 7 in- och utresekontrollerna utföras enligt följande:

- a) När kryssningsfartyget kommer från en hamn i ett tredjeland och för första gången anlöper en hamn på en medlemsstats territorium, skall besättningen och passagerarna underkastas inresekontroller på grundval av de namnlistor över besättning och passagerare som avses i punkt 3.2.4.

Passagerare som går i land skall underkastas inresekontroller i enlighet med artikel 7, om inte en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring visar att det inte föreligger något behov av sådana kontroller.

- b) När kryssningsfartyget kommer från en hamn i ett tredjeland och åter anlöper en hamn på en medlemsstats territorium, skall besättningen och passagerarna underkastas inresekontroll på grundval av de namnlistor över besättning och passagerare som avses i punkt 3.2.4, i den mån dessa listor har ändrats sedan kryssningsfartyget anlöpte föregående hamn på en medlemsstats territorium.

Passagerare som går i land skall underkastas inresekontroller i enlighet med artikel 7, om inte en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring visar att det inte föreligger något behov av sådana kontroller.

- c) När ett kryssningsfartyg kommer från en hamn i en medlemsstat och anlöper en annan hamn i en medlemsstat, skall passagerare som går i land underkastas inresekontroller i enlighet med artikel 7, om detta krävs enligt en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring.

- d) När ett kryssningsfartyg avgår från en hamn i en medlemsstat till en hamn i ett tredjeland, skall besättningen och passagerarna underkastas utresekontroller på grundval av namnlistorna över besättning och passagerare.

Om detta krävs enligt en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring, skall passagerare som går ombord underkastas utresekontroller i enlighet med artikel 7.

- e) När ett kryssningsfartyg avgår från en hamn i en medlemsstat till en annan hamn i en medlemsstat, skall inga utresekontroller utföras.

På grundval av en bedömning av hoten mot den inre säkerheten och riskerna för olaglig invandring kan det emellertid utföras kontroller av besättningen och passagerarna på sådana fartyg.

3.2.4 Namnlistorna över besättning och passagerare skall inbegripa följande:

- a) För- och efternamn.
- b) Födelsedatum.
- c) Nationalitet.
- d) Typ av resehandling samt dess nummer och, i förekommande fall, viseringsnummer.

Kryssningsfartygets kapten eller i annat fall skeppsmäklaren skall till de behöriga gränskontrolltjänstemännen överlämna namnlistorna minst 24 timmar före ankomsten till varje hamn på medlemsstaternas territorium eller, om resan till en hamn varar mindre än 24 timmar, omedelbart efter det att ombordstigningen är klar i föregående hamn.

Namnlistan skall stämplas vid det första inresestället till medlemsstaternas territorium och därefter varje gång som listan ändras. Hänsyn skall tas till namnlistan vid en bedömning av riskerna enligt punkt 3.2.3.

Fritidsbåtstrafik

3.2.5 Med avvikelse från artiklarna 4 och 7 skall personer ombord på fritidsbåtar som kommer från eller avgår till en hamn i en medlemsstat inte underkastas in- och utresekontroller och får gå in i en hamn som inte är ett gränsövergångsställe.

När det bedöms föreligga risk för olaglig invandring, och i synnerhet om ett tredjelands kust är belägen i omedelbar närhet av den berörda medlemsstatens territorium, skall emellertid personkontroller och/eller en fysisk genomsökning av fritidsbåten göras.

3.2.6 Med avvikelse från artikel 4 får en fritidsbåt som kommer från ett tredjeland undantagsvis gå in i en hamn som inte är ett gränsövergångsställe. I sådana fall skall de ombordvarande underrätta hamnmyndigheterna för att få tillstånd att gå in i denna hamn. Hamnmyndigheterna skall kontakta myndigheterna i den närmaste hamn som är ett gränsövergångsställe för att meddela båtens ankomst. Passagerardeklarationen skall göras genom att förteckningen över de ombordvarande lämnas till hamnmyndigheterna. Denna förteckning skall vara tillgänglig för gränskontrolltjänstemännen senast vid ankomsten.

Om på grund av force majeure en fritidsbåt från ett tredjeland måste lägga till i en hamn som inte är ett gränsövergångsställe, skall hamnmyndigheterna också kontakta myndigheterna i den närmaste hamn som är ett gränsövergångsställe för att meddela båtens närvaro.

3.2.7 Ett dokument med alla tekniska uppgifter om båten och namnen på de ombordvarande skall lämnas in i samband med kontrollen. En kopia av detta dokument skall överlämnas till myndigheterna i inrese- och utresehamnarna. Så länge båten finns kvar på en medlemsstats territorialvatten skall ett exemplar av detta dokument finnas bland båtens handlingar.

Kustfiske

3.2.8 Med avvikelse från artiklarna 4 och 7 skall besättningen på kustfiskefartyg som varje dag eller inom 36 timmar återvänder till registreringshamnen eller till någon annan hamn på medlemsstaternas territorium utan att lägga till i någon hamn på ett tredjelands territorium inte underkastas någon systematisk kontroll. Bedömningen av riskerna för olaglig invandring, i synnerhet om ett tredjelands kust är belägen i omedelbar närhet av den berörda medlemsstatens territorium, skall dock beaktas för fastställande av hur ofta kontroller bör utföras. Alltefter dessa risker skall personkontroller och/eller en fysisk genomsökning av fartyget göras.

3.2.9 Besättningen ombord på kustfiskefartyg som inte är registrerade i en hamn på en medlemsstats territorium skall kontrolleras enligt bestämmelserna om sjömän.

Fartygets kapten skall anmäla varje ändring i besättningslistan och eventuell närvaro av passagerare till de berörda myndigheterna.

Färjeförbindelser

- 3.2.10 Passagerare på färjor som upprätthåller förbindelser med hamnar i tredjeländer skall underkastas kontroll. Följande regler skall tillämpas:
- a) När så är möjligt skall medlemsstaterna inrätta skilda köer i enlighet med artikel 9.
  - b) Passagerare till fots skall kontrolleras för sig.
  - c) Kontroller av passagerare i personbilar skall utföras när de är vid fordonet.
  - d) Passagerare på turistbussar skall behandlas på samma sätt som passagerare till fots. De skall lämna turistbussen för kontrollerna.
  - e) Kontroller av lastbilsförare och deras eventuella följeslagare skall utföras när de är vid fordonet. Denna kontroll och kontrollen av de andra passagerarna skall i princip ske var för sig.
  - f) För att kontrollerna skall utföras snabbt skall ett tillräckligt antal kontrollspärrar inrättas.
  - g) De transportmedel som används av passagerarna, den eventuella lasten samt andra transporterade föremål skall underkastas stickprovskontroll, framför allt för upptäckt av olagliga invandrare.
  - h) Färjors besättningsmedlemmar skall behandlas på samma sätt som besättningsmedlemmarna på handelsfartyg.
4. **Sjöfart på inre vattenvägar**
- 4.1 Med "sjöfart på de inre vattenvägarna som medför passage av en yttre gräns" avses användning av alla typer av båtar och flytande farkoster för yrkes- eller fritidsändamål på floder, kanaler och sjöar.
  - 4.2 För båtar som används för yrkesändamål skall kaptenen och de personer som är anställda ombord och är upptagna på besättningslistan och dessa personers familjemedlemmar, om de bor ombord, betraktas som besättningsmedlemmar eller likvärdiga.
  - 4.3 De relevanta bestämmelserna i punkterna 3.1 och 3.2 skall också tillämpas på kontroller av sjöfart på de inre vattenvägarna.
-

BILAGA VII

Särskilda regler för vissa personkategorier

1. **Statschefer**

Med avvikelse från artikel 5 och artiklarna 7–13 får statschefer och de medlemmar av deras delegationer vilkas ankomst och avresa officiellt har meddelats gränskontrolltjänstemännen genom diplomatiska kanaler inte underkastas in- och utresekontroller.

2. **Flygplanspiloter och andra besättningsmedlemmar**

2.1 Med avvikelse från artikel 5 kan innehavare av certifikat för piloter eller besättningsmedlemmar enligt bilaga 9 till konventionen om civil luftfart av den 7 december 1944 under utövande av sin tjänst och på grundval av dessa handlingar

- a) stiga ombord och stiga av på mellanlandnings- eller ankomstflygplatsen på en medlemsstats territorium,
- b) bege sig till den kommun på en medlemsstats territorium där mellanlandnings- eller ankomstflygplatsen ligger,
- c) med valfritt transportmedel bege sig till en flygplats belägen på en medlemsstats territorium för att stiga ombord på ett flygplan som avgår från denna flygplats.

I alla övriga fall skall kraven i artikel 5.1 vara uppfyllda.

2.2 Bestämmelserna i artiklarna 6–13 skall tillämpas på kontroller av flygplansbesättningar. Flygplansbesättningar skall om möjligt kontrolleras först. De skall kontrolleras antingen före passagerarna eller i särskilda lokaler som har avsatts för detta ändamål. Med avvikelse från artikel 7 kan besättningar som den gränskontrollansvariga personalen känner till från sin tjänsteutövning kontrolleras enbart genom stickprov.

3. **Sjömän**

3.1 Med avvikelse från artiklarna 4 och 7 får medlemsstaterna tillåta sjömän som innehar identitetshandlingar för sjömän utfärdade i enlighet med Genèvekonventionen av den 19 juni 2003 (nr 185), Londonkonventionen av den 9 april 1965 och relevant nationell lagstiftning att resa in på medlemsstaternas territorium genom att gå i land och stanna inom området runt den hamn som deras fartyg anlöper eller i angränsande kommuner utan att anmäla sig vid ett gränsövergångsställe, under förutsättning att de är upptagna på sitt fartygs besättningslista, som tidigare har lämnats till de behöriga myndigheterna för kontroll.

Alltefter bedömningen av hoten mot den inre säkerheten och risken för olaglig invandring skall sjömännen dock underkastas kontroll av gränskontrolltjänstemännen i enlighet med artikel 7 innan de går i land.

Om en sjöman utgör ett hot mot den allmänna ordningen, den inre säkerheten eller folkhälsan, kan han vägras tillstånd att gå i land.

3.2 Sjömän som avser att vistas utanför tätorter i hamnens närhet skall uppfylla villkoren för inresa på medlemsstaternas territorium i artikel 5.1.

4. **Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass och medlemmar av internationella organisationer**

4.1 Innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass, utfärdade av tredjeländer eller regeringar som är erkända av medlemsstaterna samt innehavare av handlingar som har utfärdats av de internationella organisationer som anges i punkt 4.4, vilka reser i tjänsten, kan i kraft av sina speciella privilegier eller immuniteter ges företräde framför andra resenärer vid gränsövergångsställen, även om de, i förekommande fall, fortfarande är skyldiga att inneha visering.

Med avvikelse från artikel 5.1 c skall innehavare av sådana handlingar inte avkrävas bevis på att de har tillräckliga medel för sitt uppehälle.

- 4.2 Om en person som infinner sig vid den yttre gränsen åberopar privilegier, immuniteter och undantag, får gränskontrolltjänstemannen kräva att han eller hon företar bevis på sin status genom att uppvisa de relevanta handlingarna, särskilt intyg utfärdade av den ackrediterande staten, ett diplomatpass eller annat. I tveksamma fall kan gränskontrolltjänstemannen i brådskande fall vända sig direkt till utrikesministeriet.
- 4.3 Ackrediterade medlemmar av diplomatiska beskickningar och konsulära representationer och deras familjer får resa in på medlemsstaternas territorium mot uppvisande av det kort som avses i artikel 19.2 och den handling som tillåter dem att passera gränsen. Dessutom får med avvikelse från artikel 13 gränskontrolltjänstemännen inte neka innehavare av diplomatpass, officiella pass eller tjänstepass inresa på medlemsstaternas territorium utan att först samråda med de relevanta nationella myndigheterna. Detta skall även gälla då sådana personer har registrerats i SIS.
- 4.4 De handlingar som utfärdats av internationella organisationer i de syften som anges i punkt 4.1 är i synnerhet följande:
- Förenade nationernas laissez-passer, som utfärdas till personal vid Förenade nationerna och dess underordnade organ enligt konventionen rörande privilegier och immunitet för Förenade nationernas fackorgan, som antogs av Förenade nationernas generalförsamling i New York den 21 november 1947.
  - Europeiska gemenskapens (EG) laissez-passer.
  - Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) laissez-passer.
  - Identitetshandling utfärdad av Europarådets generalsekretärer.
  - Handlingar som utfärdas i enlighet med artikel III.2 i avtalet mellan parterna i Atlantpaktorganisationen som avser status för deras militära personal (militära ID-kort tillsammans med en reseorder, resefullmakt eller en enskild eller kollektiv tjänsteorder) samt handlingar som utfärdas inom ramen för ett partnerskap för fred.

5. Gränsarbetare

- 5.1 Förfarandena för kontroll av gränsarbetare omfattas av de allmänna bestämmelserna om gränskontroll, särskilt artiklarna 7 och 13.
- 5.2 Med avvikelse från artikel 7 skall personer som gränskontrolltjänstemännen känner väl genom att de ofta passerar gränsen vid samma gränsovergångsställe, och som efter en första kontroll varken har visat sig finnas registrerade i SIS eller i något nationellt dataregister, endast underkastas stickprovskontroller för kontroll av att de har en giltig handling som tillåter dem att gå över gränsen och uppfyller de nödvändiga inresevillkoren. Sådana personer skall då och då, utan förvarning och med oregelbundna intervaller, underkastas en noggrann kontroll.
- 5.3 Bestämmelserna i punkt 5.2 får utvidgas till andra kategorier av personer som regelbundet passerar gränsen.

6. Underåriga

- 6.1 Gränskontrolltjänstemännen skall vara särskilt uppmärksamma på underåriga, oavsett om de åtföljs av vuxna eller inte. Underåriga som passerar en yttre gräns skall underkastas samma kontroller vid inresa och utresa som vuxna i enlighet med denna förordning.
- 6.2 När underåriga åtföljs av vuxna, skall gränskontrolltjänstemännen kontrollera om den medföljande har föräldransvar för den underåriga, särskilt i de fall då den underåriga endast åtföljs av en vuxen och det finns en grundad anledning att anta att den underåriga olagligen har förts bort från den eller de personer som har det lagliga föräldransvaret. I det sistnämnda fallet skall gränskontrolltjänstemännen göra ytterligare utredningar i syfte att upptäcka eventuella inkonsekvenser eller motsägelser i den information som lämnats.
- 6.3 Om underåriga reser utan en medföljande vuxen, skall gränskontrolltjänstemännen genom en noggrann kontroll av resehandlingar och verifikationer försäkra sig om att de underåriga inte lämnar territoriet mot de föräldransvarigas vilja.

BILAGA VIII

Statens namn _____

Statens logotyp ..... (Kontorets namn)
_____

(¹)

GODKÄNNANDE AV BEVIS PÅ ATT VILLKOREN FÖR VARAKTIGHETEN AV EN KORTARE VISTELSE HAR RESPEKTERATS NÄR RESEHANDLINGEN SAKNAR INRESESTÄMPEL

Den _____ kl. (tidpunkt) _____ i (ort) _____

Den undertecknande myndigheten _____ lämnar följande uppgifter om den berörda personen: _____

Efternamn _____ Förnamn _____

Födelsedatum _____ Födelseort _____ Kön _____

Nationalitet _____ Bosatt i _____

Resehandling _____ nummer _____

Utfärdad i _____ den _____

Visering nummer _____ (i förekommande fall) utfärdad av _____

för en period av _____ dagar av följande skäl: _____

Med beaktande av det bevis avseende varaktigheten av hans/hennes vistelse på medlemsstaternas territorium som han/hon har lämnat, skall han/hon anses ha rest in på territoriet i medlemsstaten _____ den _____ kl. _____ vid gränsövergångsstället _____.

Kontaktuppgifter för den undertecknande myndigheten:

Tfn: _____

Fax: _____

e-post: _____

Den berörda personen skall erhålla ett exemplar av denna handling.

Berörd person

Ansvarig tjänsteman
+ stämpel

(¹) Ingen logotyp krävs för Island och Norge.

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 § passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

En svensk medborgare får inte resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass.

Första stycket gäller inte

1. mönstrat sjöfolk på fartyg under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,

2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han eller hon har luftfarts-certifikat eller därmed jämför-lig handling,

3. den som är medborgare även i annat land än Sverige och som med-för legitimationshandling, vilken gäller som pass, utfärdad av en myn-dighet i det landet,

4. den som reser till Schweiz eller till någon av de stater som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 eller som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna.

4. den som reser till Schweiz eller till någon av de stater som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 eller som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna, *eller*

5. den som reser till en annan stat inom Europeiska unionen än en sådan stat som avses i 4 och som medför ett giltigt identitets-kort, utfärdad av en passmyndig-het.

En svensk medborgare skall vid inresa från annat land medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt eller vid inresa från

En svensk medborgare *ska* vid inresa från annat land medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt eller vid inresa från

1. en stat som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985,

2. en stat som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna, eller

3. Schweiz.

---

¹ Senaste lydelse 2005:655.

Prop. 2014/15:69
Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 1 april 2008.

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Häri genom föreskrivs att 5 och 5 a §§ passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

En svensk medborgare får inte resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass.

Första stycket gäller inte

1. mänstrat sjöfolk på fartyg under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,

2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han eller hon har flygcertifikat eller därmed jämförlig handling,

3. den som är medborgare även i annat land än Sverige och som medför legitimationshandling, vilken gäller som pass, utfärdad av en myndighet i det landet,

4. den som reser till *Schweiz* eller till någon av de stater som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 eller som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna.

4. den som reser till *någon av de stater inom Schengenområdet mot vilka ingen gränskontroll genomförs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), eller*

5. den som reser till en annan stat inom Europeiska unionen än en sådan stat som avses i 4 och som medför ett giltigt identitetskort utfärdad av en passmyndighet.

En svensk medborgare ska vid inresa från annat land medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte om det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt eller vid inresa från

En svensk medborgare ska vid inresa från annat land medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte

1. en stat som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985,

1. om det svenska medborgarskapet kan styrkas genom uppvisande av ett giltigt identitetskort utfärdad av en passmyndighet eller på annat sätt, eller

¹ Senaste lydelse 2010:513.

2. en stat som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna, eller

3. Schweiz

2. vid inresa från en stat inom Schengenområdet mot vilken ingen gränskontroll görs enligt kodexen om Schengengränserna.

Lydelse enligt SFS 2014:584

Föreslagen lydelse

5 a §

Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket,

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, *och*

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

Den som enligt 5 § medför identitetskort utfärdad av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att denna motsvarar den ansiktsbild som finns sparad i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

När en kontroll enligt andra stycket 2 *eller tredje stycket 2* har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2015.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2014/15:69
Bilaga 5

Efter remiss av promemorian Ändring i 5 § passlagen (1978:302) (dnr Ju2007/5409/L4) har yttranden inkommit från följande instanser:

1. Riksdagens ombudsmän
2. Justitiekanslern
3. Rikspolisstyrelsen
4. Säkerhetspolisen
5. Statens kriminaltekniska laboratorium
6. Kriminalvården
7. Kriminalvårdsnämnden
8. Brottsförebyggande rådet
9. Brottsoffermyndigheten
10. Migrationsverket
11. Kustbevakningen
12. Statens institutionsstyrelse
13. Tullverket
14. Sveriges advokatsamfund
15. Svenska polisförbundet
16. Tull-Kust

Efter remiss av utkast till lagrådsremiss Ökade möjligheter att resa inom EU utan pass har yttranden inkommit från följande instanser:

1. Riksdagens ombudsmän
17. Stockholms tingsrätt
18. Förvaltningsrätten i Stockholm
19. Justitiekanslern
20. Åklagarmyndigheten
21. Rikspolisstyrelsen
22. Säkerhetspolisen
23. Statens kriminaltekniska laboratorium
24. Kriminalvården
25. Brottsförebyggande rådet
26. Brottsoffermyndigheten
27. Migrationsverket
28. Datainspektionen
29. Kommerskollegium
30. Kustbevakningen
31. Socialstyrelsen
32. Statens institutionsstyrelse
33. Barnombudsmannen
34. Tullverket
35. Skatteverket
36. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
37. Sveriges advokatsamfund
38. Sveriges Kommuner och Landsting

Prop. 2014/15:69
Bilaga 5

Svenska polisförbundet och Tull-Kust har beretts tillfälle att yttra sig men inte avhörts eller meddelat att man valt att inte besvara remissen.

Förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302)

Härigenom föreskrivs att 5 och 5 a §§ passlagen (1978:302) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

En svensk medborgare får inte resa ut ur riket utan att medföra giltigt pass.

Första stycket gäller inte

1. mönstrat sjöfolk på fartyg under tjänstgöring ombord på fartyget eller fiskare under yrkesutövning,

2. medlem av besättning på luftfartyg under tjänstgöring ombord på luftfartyget, om han eller hon har flygcertifikat eller därmed jämförlig handling,

3. den som är medborgare även i *annat land* än Sverige och som medför legitimationshandling, *vilken* gäller som pass, utfärdad av en myndighet i *det landet*,

4. den som reser till *Schweiz* eller till *någon av de stater som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 eller som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna.*

En svensk medborgare ska vid inresa från *annat land* medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte om *det svenska medborgarskapet kan styrkas på annat sätt eller vid inresa från*

1. *en stat som har tillträtt eller anslutit sig till konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av*

3. den som är medborgare även i *en annan stat* än Sverige och som medför legitimationshandling *som* gäller som pass *och är* utfärdad av en myndighet i *den staten*,

4. den som reser till *någon av de stater mot vilka gränskontroll inte genomförs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 562/2006 av den 15 mars 2006 om en gemenskapskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna), eller*

5. *den som reser till en annan stat inom Europeiska unionen än en sådan stat som avses i 4 och som medför ett giltigt identitetskort utfärdad av en passmyndighet.*

En svensk medborgare ska vid inresa från *en annan stat* medföra giltigt pass. Detta gäller dock inte

1. *om det svenska medborgarskapet kan styrkas genom uppvisande av ett giltigt identitetskort*

¹ Senaste lydelse 2010:513.

den 14 juni 1985,

2. en stat som har slutit avtal om samarbete enligt konventionen med konventionsstaterna, eller

3. Schweiz

utfärdad av en passmyndighet eller på annat sätt, eller

2. vid inresa från en stat mot vilken gränskontroll inte genomförs enligt kodexen om Schengen-gränserna.

5 a §²

Polismyndigheten ska övervaka att bestämmelserna i 5 § följs.

Den som enligt 5 § ska medföra pass ska på begäran

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket,

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

1. överlämna passet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta passinnehavarens fingeravtryck och en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att dessa motsvarar de fingeravtryck och den ansiktsbild som finns sparade i passet.

Den som enligt 5 § medför ett identitetskort utfärdad av en passmyndighet ska på begäran

1. överlämna identitetskortet till en polisman, en särskilt förordnad passkontrollant eller en tjänsteman vid Kustbevakningen, Tullverket eller Migrationsverket, och

2. låta en befattningshavare enligt 1 ta en bild i digitalt format av hans eller hennes ansikte för kontroll av att denna motsvarar den ansiktsbild som finns sparad i identitetskortet.

När en kontroll enligt andra stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

När en kontroll enligt andra stycket 2 eller tredje stycket 2 har genomförts, ska fingeravtrycken och ansiktsbilden samt de biometriska data som då har tagits fram omedelbart förstöras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

² Senaste lydelse 2014:584.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-01-28

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Kristina Ståhl och Agneta Bäcklund.

Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt identitetskort

Enligt en lagrådsremiss den 22 januari 2015 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i passlagen (1978:302).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Therése Berggren.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 2015

Närvarande: Statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden Å Romson, Y Johansson, M Johansson, K Persson, S-E Bucht, P Hultqvist, H Hellmark Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson, A Ygeman, A Johansson, P Bolund, M Kaplan, A Bah Kuhnke, A Strandhäll, A Shekarabi, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet A Ygeman

Regeringen beslutar proposition Ökade möjligheter att resa inom EU med nationellt identitetskort.

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
--------------------	--	---

Passlagen (1978:302)

32004L0038
32006R0562

